

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Ekonomia społeczna i jej rola w rozwiązywaniu problemów społecznych	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno – Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.01.1.W PSM.01.1.C.	PSM.01.1.W PSM.01.1.C.
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem 1	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	-----	
10.	Formuła przedmiotu	Wykład Ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		25 30	25 30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	4 = 2+2	4 = 2+2
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z pojęciami ekonomii społecznej. W trakcie zajęć zostanie przekazana wiedza na temat: rynku, popytu i podaży, teorii wyboru konsumenta, wiedzy makroekonomicznej (dochodu narodowego, budżetu państwa, polityki monetarnej, cykli koniunkturalnych i bezrobocia) oraz zadań trzeciego sektora, metodach jego finansowania i organizacji sektora nonprofit w Polsce. Ponadto studenci w trakcie wykładów nabędą pogłębioną wiedzę na temat roli instytucji gospodarki społecznej w przeciwdziałaniu patologiom społecznym w Polsce.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład problemowy/ Pokaz multimedialny Dyskusja, case study, rozwiązywanie zadań i problemów z zakresu ekonomii społecznej	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład – egzamin pisemny Ćwiczenia – Zaliczenie z oceną zaliczenie procentowe (kryteria: obecność, aktywność, rozwiązywanie zadań i problemów)	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Tematyka wykładów: 1. Polityczne, społeczne, kulturowe i religijne tło powstawania teorii ekonomicznych. 2. Mikro i makro ekonomiczne podmioty – gospodarstwo domowe, przedsiębiorstwo, państwo. 3. Rola państwa w kontroli, koordynacji, promocji i regulacji działalności gospodarczej. 4. Prawa rynku – jego funkcjonowanie w systemach społecznych, politycznych i kulturowych. 5. Społeczna gospodarka rynkowa. 6. Budżet państwa – jego dochody i wydatki. 7. Konflikty przy podziale dochodu. 8. Procesy demograficzne a wytwarzanie i podział produktu krajowego brutto. 9. Inflacja, Bezrobocie, Cykl koniunkturalny 10. Rola społeczeństwa obywatelskiego w realizacji potrzeb społecznych 11. Zadania trzeciego sektora i metody ich finansowania 12. Organizacja i zadania instytucji nonprofit w Polsce 13. Rola podmiotów gospodarki społecznej w przeciwdziałaniu patologiom społecznym w Polsce 14. Kierunki rozwoju trzeciego sektora i ich wpływ na realizację zadań społeczeństwa obywatelskiego Tematyka ćwiczeń: 1. Wprowadzenie do ekonomii społecznej, charakterystyka gospodarowania, zadania trzeciego sektora 2. Mechanizm rynkowy – rynek, prawo popytu i podaży– pojęcie i pomiar elastyczności. 3. Teoria zachowania konsumenta – teoria użyteczności krańcowej oraz teoria krzywych obojętności – teoria krzywych obojętności. 4. Firma na rynku konkurencji doskonałej. 5. Firma na rynku monopolistycznym. 6. Firma na rynku konkurencji niedoskonałej. 7. Podmioty i instytucje gospodarki społecznej 8. Rynek czynników wytwórczych. 9. Rynek pracy. 10. Rynek kapitału. 11. Elementy ekonomii dobrobytu – występowanie efektów zewnętrznych.
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	• w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej • zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego • podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości
		Umiejętności	• formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii • kierować pracą zespołu
		Kompetencje społeczne	• uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu • wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego • inicjowania działań na rzecz interesu publicznego

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Milewski Roman, Kwiatkowski Eugeniusz (red.) (2010), „Podstawy ekonomii”; wyd. trzecie, PWN 2. Begg David, Fischer Stanley, Dornbusch Rudiger (2000), „Ekonomia – Mikroekonomia”; wyd. II zmienione, PWE 2000, Warszawa 3. Begg David, Fischer Stanley, Dornbusch Rudiger (1996), „Ekonomia – Makroekonomia”; wyd. II zmienione, PWE 1996, Warszawa 4. Kietlińska, K. (2010), Rola trzeciego sektora w społeczeństwie obywatelskim, Difin, Warszawa 5. Szluz Beata (red.) (2013), Podkarpackie spółdzielnie socjalne, Bonus Liber, Rzeszów
		Literatura uzupełniająca: 1. Snowdown B., Vane H., Wynarczyk P. „Współczesne nurty ekonomii”, PWN, Warszawa 1998 2. Frączek Piotr (red.) (2013), Spójność społeczna w wymiarze lokalnym i regionalnym- dylematy i rozwiązania, PWSZ, Sanok.

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/przedmiotu	PRAWO	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.02.1.K	PSM.02.1.K
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem I	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	konserwatorium	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		20	10
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	1	1
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Zapoznanie studentów z pojęciami z zakresu nauk prawnych, a także przedstawienie zagadnień prawnych przydatnych w sferze gospodarczej i społecznej oraz ich wykorzystania w praktyce. Ponadto studenci nabędą wiedzę z zakresu różnych dziedzin prawa, w tym prawa socjalnego wykorzystywanego w pracy socjalnej oraz prawa autorskiego	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład problemowy, dyskusja, case study	

16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Zaliczenie z oceną - test (połączenie testu wielokrotnego i jednokrotnego wyboru oraz wyjaśnienia pojęć języka prawniczego).
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Pojęcie prawa i systemu prawnego. Przepis prawny a norma prawna. System źródeł prawa w RP. Zasady tworzenia i ogłaszania aktów normatywnych. Proces stosowania prawa. Wykładania prawa i jej zasady. Wnioskowania prawnicze. Prawo administracyjne. Prawo działalności gospodarczej. Prawna regulacja gospodarczej działalności rejestrowej. Zapobieganie nieuczciwej konkurencji – regulacja prawna. Zasady postępowania administracyjnego. Pojęcia prawa cywilnego. Zasady części ogólnej prawa cywilnego. Prawo rzeczowe. Prawo zobowiązań. Prawo autorskie. Prawo socjalne.
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	- w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej - zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego - prowadzić debatę
		Kompetencje społeczne	- krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści - inicjowania działań na rzecz interesu publicznego

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. J. Jabłońska-Bonca, Podstawy prawa dla ekonomistów i nie tylko, Warszawa 2007. 2. Z. Muras, Podstawy prawa, Warszawa 2011. 3. Zarys prawa, pod red. J. Kucińskiego, Warszawa 2010. 4. Stanisław Nitecki, Komentarz do ustawy o pomocy społecznej, Wrocław, 2013 5. Smoczyński T.(red), Komentarz do kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, Warszawa 2011 6. Lidia Adamska, Joanna Knyżewska, Grażyna Sypniewska, Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w UE, Wrocław, 2010 7. J. Barta, R. Markiewicz, Prawo autorskie, Warszawa 2008 r. 8. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r., Kodeks rodzinny i opiekuńczy (z późn. zm.) opiekuńczy Literatura uzupełniająca: 1. M. Droba, Podstawy prawa, Warszawa 2008. 2. A. Jamróz, Wprowadzenie do prawoznawstwa, Warszawa 2011.
-----	---	--

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Reklama i promocja w podmiotach trzeciego sektora	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Kod przedmiotu	PSM.03.1.W. PSM.03.1.C.	PSM.03.1.W. PSM.03.1.C.
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem I	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne w-15 cw- 30	Studia niestacjonarne w-15 cw- 15
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	4=1+3	4=1+3
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Student zapoznaje się z technikami i narzędziami promocji i reklamy w podmiotach sektora trzeciego, gł. public relations	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład problemowy/prezentacja multimedialna Metody praktyczne (studium przypadków z zakresu poruszanej tematyki). Metody podające (prezentacja multimedialna).	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykłady – zaliczenie bez oceny , zaliczenie w formie pisemnej Ćwiczenia - zaliczenie z oceną - Aktywne uczestnictwo w zajęciach (np. mierzone liczbą wypowiedzi na zajęciach, praktycznym rozwiązywaniem problemów poruszanych na ćwiczeniach).	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Podstawowe pojęcia Budowanie zadowolenia klienta m.in. poprzez jakość usług i obsługi Analiza możliwości rynkowych w tym otoczenia, klienta, konkurencji Badanie rynków docelowych, identyfikacja segmentów Strategia marketingowe Planowanie programów marketingowych Planowanie strategii komunikacji i promotion mix Planowanie skutecznych kampanii reklamowych Wdrażanie programów promocyjnych Ocena i kontrola działalności promocyjnej i reklamowej Rola PR w kontaktach społecznych
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	• zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego • fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji • podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości
		Umiejętności	• komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii • kierować pracą zespołu
		Kompetencje społeczne	• uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa 1. Kotler P., Marketing. Analiza, planowanie, wdrożenie i kontrola. Wydawnictwo Gebethner & spółka, Warszawa, 1998 2. Wiedza o reklamie, (pub.zbiorowa), ParkEdukacja, Toruń 2010 3. Strużycki M., Heryszek T., Nowoczesna reklama na współczesnym rynku, Delfin, Warszawa 2008 Literatura uzupełniająca 1. Kłeczek R., Hajdus M., Sobocińska M., Kreacja w reklamie, Oficyna WoltersKlower Business, Warszawa 2008 2. Grzegorzczak A. Reklama, PWE, Warszawa, 2010

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Socjologia pracy socjalnej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.04.1.K.	PSM.04.1.K
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem. 1	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	konserwatorium	
11.	Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza tematyczna nabyta na studiach licencjach	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		20	20
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	1	1

14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu		Celem jest usystematyzowanie, pogłębienie i utrwalenie wiadomości teoretycznych w oparciu o wybrane zagadnienia wykładów i literaturę przedmiotu. Czynności te mają umożliwić samodzielną analizę zjawisk społecznych występujących w zarządzaniu i organizacji pracy socjalnej. Ponadto student zapozna się w stopniu poszerzonym z głównymi wydarzeniami i procesami historycznymi kształtującymi pracę socjalną.
15.	Metody dydaktyczne		Wykład tematyczny, dyskusje problemowe, analiza zjawisk społecznych
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Zaliczenie (punktacja sumaryczna: aktywność, obecność, prace indywidualna i w grupach)
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Współczesne perspektywy socjologiczne. Podstawowe uwarunkowania życia społecznego. Socjalizacja. Pojęcie socjalizacji, rola społeczna, rodzaje socjalizacji, resocjalizacja. Pojęcie i komponenty więzi społecznej (stosunki i zależności społeczne, instytucje społeczne, kontrola społeczna, organizacje społeczne). Zbiorowości społeczne (pojęcie kategorii i zbiorowości społecznej, pojęcie i struktura grupy społecznej, podział i klasyfikacja grup społecznych, społeczność lokalna, naród). Struktura społeczna. Teoria struktury społecznej, pojęcie i typologia procesów społecznych, klasy i warstwy społeczne, zróżnicowanie społeczno-zawodowe, ruchliwość społeczna. Założenia i dyrektywy metodologiczne badań socjologicznych oraz metody i techniki badań socjologicznych. Wydarzenia i procesy kształtujące pracę socjalną.
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	- w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej - zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego - formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi - współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach - samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie
		Kompetencje społeczne	- krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści - odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<u>Literatura podstawowa</u> 1. Szacka B., <i>Wprowadzenie do socjologii</i>, Oficyna Naukowa, Warszawa 2008. 2. Sztompka P., <i>Socjologia. Analiza społeczeństwa</i>, Wyd. Znak, Kraków 2002. 3. Kosiński S. <i>Socjologia ogólna. Zagadnienia podstawowe</i>, PWN, Warszawa 1989. 4. Goodman N., <i>Wstęp do socjologii</i>, Zys i S-ka, Poznań 2001. 5. Radwan-Pragłowski J., Frysztacki K, Społeczne dzieje pomocy człowiekowi: od filantropii greckiej do pracy socjalnej; BPS, Katowice 1998 6. Małek A., Slany K., Szczepaniak-Wiecha J. (red.), <i>Z zagadnień historii pracy socjalnej w Polsce i na świecie</i>; Wyd. UJ, wyd. I, Kraków 2006
		<u>Literatura uzupełniająca</u> 1. Turowski J., <i>Socjologia. Małe struktury społeczne</i>, TN KUL, Lublin 1993. 2. Sztompka P., <i>Socjologia zmian społecznych</i>, Wyd. Znak, Kraków 2005.

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Zarządzanie i organizacja w pomocy społecznej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.05.1.W PSM.05.1.C	PSM.05.1.W PSM.05.1.C
5.	Język przedmiotu	Polski	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczenie semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem I	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykłady i ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady 20 Ćwiczenia 25	Wykłady 10 Ćwiczenia 15
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	3 (1+2)	3(1+2)
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Zapoznanie studenta z wiedzą z zakresu zarządzania i organizacji w pomocy społecznej	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład na podstawie prezentacji multimedialnych Dyskusja, praca w grupach, case, Analiza konkretnych zagadnień, rozwiązywanie problemów, poszukiwanie argumentacji.	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład – Egzamin , zaliczenie pisemne Ćwiczenia –zaliczenie z oceną - zaliczenie procentowe (test, obecność, aktywność, prezentacje grupowe i indywidualne)	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Wykład pojęcia z zakresu organizacji i zarządzania Otoczenie organizacji i jej cele Struktura społeczna i fizyczna organizacji Kierowanie i przywództwo - zasady i strategie Zarządzanie wiedzą oraz uczenie się przez całe życie Konflikty w organizacji – przyczyny i skutki Kontrola i nadzór Zarządzanie zmianą Sytuacje ryzykowane i krytyczne Ćwiczenia Zachowanie jednostek w organizacji Klienci wewnętrzni i zewnętrzni w tym interesariusze org. non-profit Rekrutacja i selekcja (pracownicy, wolontariusze, donatorzy) Systemy motywacyjne Zasady komunikowania się oraz oddziaływanie na pracowników Praca w grupie, z grupą oraz z jednostką Zarządzanie informacją w organizacji Nowoczesne techniki medialne Specyfika organizacji trzeciego sektora
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	- w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej - zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego - ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych
		Umiejętności	komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii
		Kompetencje społeczne	- krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści - inicjowania działań na rzecz interesu publicznego - myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa - Filipiak B., A. Panasiuk, Przedsiębiorstwo usługowe. Zarządzanie, PWN, Warszawa, 2009 - Griffin R.W. Podstawy zarządzania organizacjami, PWN, Warszawa, 2000 Literatura uzupełniająca - Litwin J., M. Kalinowski, W. Golnau Zarządzanie zasobami ludzkimi, CeDeWu, 2007 - Krzyszkowski J., Elementy organizacji i zarządzania w pomocy społecznej, Łódź 1997. - Szmagałski J. (red.), Superwizja pracy socjalnej. Zastosowania i dylematy, Warszawa 2005.

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Gospodarka regionalna i jej rola w pomocy społecznej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.06.1.W PSM.06.1.C	PSM.06.1.W PSM.06.1.C
5.	Język przedmiotu	polski	

6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy	
7.	Rok studiów, semestr	I rok 1semestr	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład Ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		w- 25 ćw- 30	w-25 ćw-30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	6(3+3)	6(3+3)
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Poszerzenie pojęć z zakresu regionalizacji a globalizacji, kryteria regionalizacji. Konkurencyjność regionów, czynniki konkurencyjności (endogeniczne i egzogeniczne). Wykorzystanie funduszy strukturalnych w Polsce. Główne problemy rozwoju regionalnego Polski. Rozwój zrównoważony w dokumentach strategicznych jednostek samorządu terytorialnego. Istota i mechanizmy rządzące gospodarką lokalną. Instrumenty wspierania jednostki samorządu terytorialnego i sektora MSP oraz pomocy społecznej. Narzędzia lokalnej i regionalnej polityki społecznej.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład – prezentacja multimedialna, dyskusja Ćwiczenia – case, praca w grupach, zadania środowiskowe, referaty	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład – egzamin pisemny Ćwiczenie – zaliczenie z oceną, zaliczenie punktowe (obecność, aktywność, prezentacje)	
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Wykłady Regionalizacja a globalizacja, definicja regionu, kryteria regionalizacji. Konkurencyjność regionów, czynniki konkurencyjności (endogeniczne i egzogeniczne). Rozwój regionalny – czynniki rozwoju regionalnego, cechy rozwoju regionalnego. Wzrost a rozwój regionalny. Strategie rozwoju regionalnego. Podstawy prawne decentralizacji w Polsce, zróżnicowanie regionalne. Mechanizm funkcjonowania gospodarki w regionie. Polityka regionalna i lokalna. Finansowanie rozwoju regionalnego. Wykorzystanie funduszy strukturalnych w Polsce. Główne problemy rozwoju regionalnego Polski. Źródła informacji o poziomie rozwoju regionalnego na szczeblu krajowym i unijnym. Typologia polskich regionów w oparciu o zestaw mierników. Ćwiczenia: Analiza strategii rozwoju regionalnych jednostek samorządu terytorialnego. Analiza strategii rozwoju lokalnych jednostek samorządu terytorialnego. Analiza regionalnych programów operacyjnych w poszczególnych województwach. Wsparcie działań samorządów terytorialnych z wybranych programach operacyjnych. Pozyskiwanie środków z programów operacyjnych na konkretnym przykładzie. Zarządzanie projektami unijnymi na przykładzie. Środki zwrotne w gospodarce finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Rozwój zrównoważony w dokumentach strategicznych jednostek samorządu terytorialnego. Rozwój endogeniczny i spolaryzowany – prezentacja wybranych przykładów. Określenie poziomu konkurencyjności wybranych jednostek samorządu terytorialnego. Analiza przewag konkurencyjnych wybranych jednostek samorządu terytorialnego. Zarządzanie marketingowe regionem na przykładzie. E- government w samorządach lokalnych i regionalnych.	

18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	- w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej - zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii
		Kompetencje społeczne	- wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego - inicjowania działań na rzecz interesu publicznego - myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: - Strzelecki Z.(red.), Gospodarka regionalna i lokalna, PWN, Warszawa 2008 - Filipiak B., Strategie finansowe jednostek samorządu terytorialnego, PWE, Warszawa 2008 Literatura uzupełniająca: -Strony internetowe Regionalnych Programów Operacyjnych. -Frączek P., Strategia rozwiązywania problemów społecznych jako narzędzie realizacji lokalnej polityki społecznej; „Polityka Społeczna”, nr 7/2010 -Szarfenberg R., Ewaluacja i analiza polityki społecznej, w: Firlit-Fesnak G., Szyłko-Skoczny M. (red.), „Polityka społeczna. Podręcznik akademicki”, PWN, Warszawa 2009, s.132-133. -Sztando A. (2009), Problemy podmiotu i przedmiotów strategii rozwoju lokalnego, w: Brol R. (red.), Gospodarka lokalna i regionalna w teorii i praktyce; Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu Nr 45, s. 205 -Sztando, A. (2008), Typowe problemy planowania strategicznego w polskich samorządach; [w:] M. Dylewski (red.), Ekonomiczne i organizacyjne instrumenty wspierania rozwoju lokalnego i regionalnego-rozwój, innowacyjność, infrastruktura, s. 193-202. -Sztando, A. (2010), Wdrażanie strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 101

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Zarządzanie gospodarką i finansami gminy	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.07.1.W PSM.07.1.C	PSM.07.1.W PSM.07.1.C
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem 1	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		

10.	Formuła przedmiotu		Wykład i ćwiczenia
11.	Wymagania wstępne		Podstawowe inf. nt zarządzania
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych		Studia stacjonarne
			w-25 cw-30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi		Studia niestacjonarne
			w-25 cw-30
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu		Zaznajomienie z funkcją, zadaniami i zakresem działania gminy jako podstawowej wspólnoty samorządowej oraz kształcenie umiejętności opracowywania, interpretacji i prezentacji na forum grupy informacji dotyczących wybranego zagadnienia.
15.	Metody dydaktyczne		metody podające, ćwiczenia audytoryjne, analiza aktów prawnych, danych statystycznych, praca z materiałami źródłowymi, prezentacja multimedialna, ćwiczenia terenowe
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Wykład – Egzamin zaliczenie pisemne Ćwiczenia - zaliczenie z oceną aktywność podczas omawiania zagadnień, przedstawiona prezentacja multimedialna wybranej gminy.
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Wykład 1.Definicja regionu i jego podstawowe rodzaje (płaszczyzna regionalna, region geograficzny, region ekonomiczny i region administracyjny) 2.Wybrane koncepcje rozwoju regionalnego (istota rozwoju, pojęcie rozwoju regionalnego, teoria bazy ekonomicznej, teoria grawitacji, teoria polaryzacji sektorowej, teoria regionu uczącego się) 3.Polityka regionalna (istota polityki, kreator polityki regionalnej, polityka interregionalna i intraregionalna, polityka pasywna i aktywna, polityka perspektywiczna i bieżąca, kryteria oceny polityki regionalnej) 4.Strategia rozwoju regionalnego (zasady zarządzania rozwojem regionu, plan strategiczny jako instrument zarządzania regionem, procedura tworzenia i wdrażania strategii regionalnej) 5.Gospodarka przestrzenna na szczeblu regionalnym (znaczenie polityki przestrzennej, plan zagospodarowania przestrzennego województwa, programy realizacji celów publicznych a opracowania planistyczne) 6.Konkurencyjność regionów (aspekty konkurencyjności, konkurowanie pośrednie i bezpośrednie, atrakcyjność inwestycyjna regionu) Ćwiczenia 1. Analiza danych statystycznych dotyczących wybranych gmin województwa. 2. Analiza dokumentów sprawozdawczych gmin. 3. Gry symulacyjne – Jak działa nasza gmina? 4. Ćwiczenia terenowe – Funkcjonowanie wybranych gmin: wiejskiej, miejskiej oraz położonej na obszarze Natura 2000 województwa podkarpackiego. 5. Prezentacje multimedialne gmin przygotowane przez studentów
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	• w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone • zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego • ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych

		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii
		Kompetencje społeczne	- wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego - inicjowania działań na rzecz interesu publicznego - myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: - Sochacka-Krysiak H. i inni, 2006: Zarządzanie gospodarką i finansami gminy, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa. - Zbigniew Strzelecki (red.): Gospodarka regionalna i lokalna, PWN Warszawa, 2008 - Jacek Chądzyński, Aleksandra Nowakowska, Zbigniew Przygodzki: Region i jego rozwój w warunkach globalizacji, CeDeWu.PL (Wydawnictwa fachowe) Warszawa, 2007 - Wanda Gaczek: Zarządzanie w gospodarce przestrzennej, Oficyna Wydawnicza Branta, Bydgoszcz - Poznań, 2003 Literatura uzupełniająca: - Biuletyny Informacji Publicznej wybranych gmin. - Materiały informacyjne: Głównego Urzędu Statystycznego, samorządów gminnych, powiatowych i wojewódzkich. - Wybrane informacje gromadzone przez regionalne Obserwatoria Integracji Społecznej

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Kadra menedżerska w pomocy społecznej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.08.1.K.	PSM.08.1.K
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem 1	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Konserwatorium	
11.	Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza z zakresu zarządzania	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		30	30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	3	3
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Kadra menedżerska w pomocy społecznej, w tym umiejętność przywództwa, organizacji pracy własnej, zarządzania czasem i rozwiązywania problemów	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład konserwatoryjny, dyskusja, analiza problemowa, case study	

16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Zaliczenie z oceną Zaliczenie procentowe (aktywność, obecność, udział w projektach i prezentacjach, rozwiązywanie problemów)
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Charakter pracy menedżera (podejmowanie decyzji, rekrutacja, stres, konflikty, motywowanie, wypalenie zawodowe itp.), Kierowanie innymi koordynowanie działań (organizowanie, organizowanie, motywowanie, kontrolowanie). Style kierowania podstawowe i podstyle. Umiejętności kierownicze. Przekazywanie pracownikom zadań. Delegowanie zadań i rozwijanie umiejętności kierowniczych. Facebook i in. portale społecznościowe – wykorzystanie Internetu w pracy socjalnej. Zasady udzielania informacji zwrotnych o pracy, jako narzędzie menedżera. Planowanie i zarządzanie czasem. Złodzieje czasu. Zasady planowania, ustalania priorytetów. Zastosowanie zasady Pareto 20/80w zarządzaniu czasem, inne przykłady analiz Specyfika procesu zarządzania w pomocy społecznej
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	- w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone - zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego - posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią - kierować pracą zespołu
		Kompetencje społeczne	- uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu - myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: - D.M. Steward, Praktyka kierowania, PWE, 1997 - Filipiak B., A. Panasiuk, Przedsiębiorstwo usługowe. Zarządzanie, PWN, Warszawa, 2009 - Griffin R.W. Podstawy zarządzania organizacjami, PWN, Warszawa, 2000 - Król H., Ludwiciński A., Zarządzanie zasobami ludzkimi. Tworzenie kapitału ludzkiego organizacji, PWN, Warszawa, 2011 - Wieczorek P., Jednostki pomocy społecznej, Beck, Warszawa 2012 Literatura uzupełniająca: - Litwin J., M. Kalinowski, W. Golnau Zarządzanie zasobami ludzkimi, CeDeWu, 2007 - Krzyszkowski J., Elementy organizacji i zarządzania w pomocy społecznej, Łódź 1997. - Szmagalski J. (red.), Superwizja pracy socjalnej. Zastosowania i dylematy, Warszawa 2005.

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Zarządzanie międzyorganizacyjne na poziomie lokalnym	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia niestacjonarne	
4.		PSM.09.1.K.	PSM.09.1.K.
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok 1 sem 1	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		

9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot						
10.	Formuła przedmiotu		Konserwatorium				
11.	Wymagania wstępne		Podstawowa wiedza z zakresu zarządzania				
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych		<table><tr><th>Studia stacjonarne</th><th>Studia niestacjonarne</th></tr><tr><td>30</td><td>20</td></tr></table>	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	30	20
Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne						
30	20						
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi		<table><tr><td>3</td><td>3</td></tr></table>	3	3		
3	3						
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu		Zarządzanie międzyorganizacyjne na poziomie lokalnym, z uwzględnieniem podmiotów niepublicznych w pomocy społecznej,				
15.	Metody dydaktyczne		Wykład konserwatoryjny, dyskusja, analiza problemowa, casestudy				
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Zaliczenie z oceną Zaliczenie procentowe (aktywność, obecność, udział w projektach i prezentacjach, rozwiązywanie problemów)				
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Charakterystyki sieci międzyorganizacyjnych; Analiza sieci. Zasoby sieci międzyorganizacyjnych. Konsekwencje przynależności do sieci Rodzaje sieci międzyorganizacyjnych Zarządzanie sieciami międzyorganizacyjnymi Zachowania organizacyjne Globalizacja a zasoby organizacyjne Społeczna odpowiedzialność biznesu jako kontekst współdziałania przedsiębiorstw z organizacjami pozarządowymi. Współpraca między sektorem publicznym i pozarządowym – uwarunkowania i podstawowe formy. Partnerstwo publiczno –prywatne – uwarunkowania, formy i ograniczenia współdziałania w ramach PPP. Federacje, sieci, partnerstwa międzysektorowe, klastry i inne – współczesne formy współdziałania organizacji. Przedsiębiorstwa społeczne jako wynik współpracy międzysektorowej. Współpraca międzysektorowa w wybranych obszarach: rynek pracy, pomoc społeczna.				
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	- w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone - zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego - ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych				
		Umiejętności	komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii				
		Kompetencje społeczne	inicjowania działań na rzecz interesu publicznego				

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa:
		1. Bogacz-Wojtanowska, Zdolności organizacyjne a współdziałanie organizacji pozarządowych, ISP UJ, 2013. 2. Bogacz-Wojtanowska, Współdziałanie organizacji pozarządowych i publicznych, ISP UJ, 2011. 3. Trzeci sektor dla zaawansowanych. Współczesne teorie trzeciego sektora- wybór tekstów, Stowarzyszenie Klon-Jawor 2006. 4. Bogacz-Wojtanowska E., Praweńska-Skrzypek G. (red.), Współpraca organizacji pozarządowych z jednostkami samorządu terytorialnego w województwie małopolskim, Dom Wydawniczy Oficyna, Województwo Małopolskie 2006. 5. Państwo a trzeci sektor. Prawo i instytucje w działaniu, M. Rymśa, G. Makowski, M. Dudkiewicz (red.), ISP, Warszawa 2008. 6. Przesłanki współdziałania sektorów publicznego i prywatnego, 2009 (wraz z R. Batko), [w:] Rozwój współpracy sektorów publicznego i prywatnego z wykorzystaniem praw własności intelektualnej, R. Wiśła (red.), Instytut Wiedzy i Innowacji, Warszawa, s. 13-31. 7. Kietlińska K., Rola trzeciego sektora w społeczeństwie obywatelskim, Diffin, Warszawa 2010 Literatura uzupełniająca: 1. Rymśa M. (red.), „Współpraca sektora obywatelskiego z administracją publiczną”, ISP, Warszawa 2004. 2. Gorynia M., Jankowska B., Klasty a międzynarodowa konkurencyjność i internacjonalizacja przedsiębiorstwa, Difin 2008. 3. Społeczność lokalna w działaniu, T. Kaźmierczak, K. Hernik (red.), ISP, Warszawa 2008. 4. Kwartalnik Trzeci Sektor, ISP Warszawa – wszystkie numery. 5. Kwartalnik Ekonomia Społeczna, Uniwersytet Ekonomiczny Kraków - wszystkie numery.

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Praktyki zawodowe	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.PZ.1. PSM.PZ.2. PSM.PZ.3.	PSM.PZ.1. PSM.PZ.2. PSM.PZ.3.
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru/roku studiów,	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I i II sem 1,2,3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Praktyka zawodowa	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		168 x 3sem = 504 godzin	168 x 3sem = 504 godzin

13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi		18	18
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu		Praktyki stanowią integralną część procesu dydaktycznego. Celem tych praktyk jest poznanie przez studentów wybranych problemów socjalnych, poznanie zadań zawodowych pracownika socjalnego, zdobycie uzupełniających doświadczeń w kontakcie z klientem, z pracownikiem socjalnym i instytucją pomocy społecznej. Praktyka ma służyć poszerzaniu i weryfikacji wiedzy studenta. Ma budować jego tożsamość zawodową, rozwijać postawy twórcze, skłaniać ku refleksyjnemu działaniu, pokazywać dylematy pracy socjalnej. Ważnym elementem praktyk jest poznanie zasad prawnych i reguł administracyjnych obowiązujących w pracy socjalnej, poznanie zasad organizacji i zarządzania w instytucjach pomocy społecznej.	
15.	Metody dydaktyczne		Obserwacja, analiza dokumentów oraz instruktaż	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Zaliczenie z oceną Zadania podejmowane przez studenta w trakcie praktyk muszą być szczegółowo udokumentowane w dzienniku praktyk i poświadczone przez upoważnioną osobę zatrudnioną w miejscu praktyk Zaliczenia dokonuje opiekun praktyk.	
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		- Praktyka wstępna – 168 godzin (realizacja I rok studiów, semestr I). Wstępne rozpoznanie roli i zadań pracownika socjalnego, uczenie kontaktu i komunikacji z klientem. Indywidualna praca z przypadkiem. Praca z dziećmi, z młodzieżą z problemami socjalnymi, z rodziną problemową. Miejsca praktyk: świetlice środowiskowe, terapeutyczne, oratoria, zespoły charytatywne, domy pomocy społecznej, hospicja, kuratela rodzinna, asystenci socjalni osób niepełnosprawnych. - Gmina, jako podstawowa instytucja pracy socjalnej – 168 godzin (realizacja rok I, semestr II). Poznanie pracy socjalnej i zadań pracownika socjalnego w perspektywie gminy. Diagnoza i monitoring problemów socjalnych w gminie. Rola mediów w rozpoznawaniu i łagodzeniu problemów socjalnych. Praca socjalna a aktywność społeczno-kulturalna i obywatelska w gminie. Miejsca praktyk: Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, urząd gminy, rada gminna, komisje samorządowe, organizacje pozarządowe, lokalne media. 3. Główne instytucje pomocy społecznej - 168 godzin (w I semII roku). Poznanie podstawowych instytucji, zadania pracowników socjalnych, prawo, finanse, administracja. Trudności i sprzeczności interesów, ról i wartości w pracy socjalnej. Poznanie zasad zarządzania i organizacji pracy w instytucjach pomocy społecznej. Miejsca pracy: GOPS, MOPS, PCPR, PUP, świetlice socjoterapeutyczne, warsztaty terapii zajęciowej ośrodki interwencji kryzysowej, centra integracji, ewentualnie inne instytucje socjalne.	
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	
		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	

		Kompetencje społeczne	- krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści - inicjowania działań na rzecz interesu publicznego - myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy - odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: - Praca socjalna jako działanie wychowawcze / Wojciech Mikołajewicz.- Katowice Śląsk, Sp z o.o. Wydawnictwo Naukowe, 1999.(Biblioteka Pracownika Socjalnego) - Praktyczna nauka pracy socjalnej / Neil Thompson, Martina Osada, Bob Anderson ; przekł. Przemysław Oniszcuk.- Katowice : Śląsk, Sp z o.o. Wydawnictwo Naukowe, 1999. Literatura uzupełniająca: - Portret współczesnego pracownika socjalnego : Studium socjologiczne / Dobroniega Trawkowska.- Katowice : Śląsk, Sp z o.o. Wydawnictwo Naukowe, 2006.

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Polityka społeczna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.10.2.W PSM.10.2.C	PSM.10.2.W PSM.10.2.C
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru i roku studiów obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład i ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykład 10 Ćwiczenia 25	Wykład 10 Ćwiczenia 15
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	3 (1+2)	3 (1+2)
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z poszerzonymi zagadnieniami z zakresu polityki społecznej.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład problemowy Pokaz multimedialny Analiza aktów prawnych i danych statystycznych Dyskusja na wybrane tematy.	

16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Wykład - Egzamin pisemny Ćwiczenia - zaliczenie z oceną Zaliczenie na podstawie elementów cząstkowych (obecność, aktywność, prezentacja, udział w badaniach i ich analizie)
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Tematyka wykładów: Polityka społeczna – poszerzony zakres pojęć Historia polityki społecznej Uwarunkowania polityki społecznej Style i instrumenty polityki społecznej Sektory, podmioty, poziomy i organizacja polityki społecznej Polityka społeczna w różnych krajach, modele polityki społecznej Rodziny polskie i polityka rodzinna, stan i kierunki przemian Ochrona zdrowia w polityce społecznej Praca i bezrobocie Zabezpieczenie emerytalne Międzynarodowe podmioty polityki społecznej Tematyka ćwiczeń: Polityka ludnościowa i rodzinna Problemy rynku pracy w Polsce System ubezpieczeń społecznych Problem ubóstwa - polityka przeciwdziałania ubóstwu Problem migracji w Polsce - polityka migracyjna Ubóstwo, dochody, świadczenia społeczne System edukacyjny i jego rola w polityce społecznej Polityka mieszkaniowa Polityka społeczna wobec procesów migracyjnych Narzędzia polityki społecznej- analiza
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	• w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej • zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego • fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji • ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego • podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych
		Umiejętności	• formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego • komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii
		Kompetencje społeczne	• krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści • odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<u>Literatura obowiązkowa:</u> 1. Kurzynowski A. (2003) (red.), Polityka społeczna, IGS SGH, Warszawa 2. Firlit-Fesnak G., Szyłko-Skoczny M. (2009) (red.), Polityka społeczna. Podręcznik akademicki, PWN, Warszawa 3. Orczyk J. (2008), Polityka społeczna. Uwarunkowania i cele, wyd. 2, AE Poznań 4. wybrane akty prawne <u>Literatura uzupełniająca:</u> 1. Frąckiewicz L. (2002) (red.), Polityka społeczna. Zarys wykładu wybranych problemów, Katowice 2. Błędowski P. (red.), Między transformacją a integracją. Polityka społeczna wobec problemów współczesności, SGH, Warszawa 3. Lavalette M., Pratt A. (2010) (red.), Polityka społeczna, Diffin, Warszawa 4. Kietlińska K. (2010), Rola trzeciego sektora w społeczeństwie obywatelskim, Diffin, Warszawa 5. Czasopismo naukowe „Polityka społeczna”, IPiSS Warszawa –wybrane numery

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Polityka gospodarcza	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.11.2.W PSM.11.2.C	PSM.11.2.W PSM.11.2.C
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	wykład, ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	Znajomość podstaw ekonomii.	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		w-20, cw -20	w-10, cw -10
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	3 (1+2)	3 (1+2)
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Studenci poprzez przyswojenie poszerzonej wiedzy z zakresu przedmiotu Polityka gospodarcza poznają zagadnienia związane z celami, uwarunkowaniami polityki gospodarczej oraz instrumentami, które są wykorzystywane przy realizacji tych celów. Identyfikują i rozumieją sposoby wpływania państwa na gospodarkę, a także potrafią określić potencjalne skutki takiej polityki.	
15.	Metody dydaktyczne	Metody podające (dyskusje, objaśnienia), ćwiczenia audytoryjne	

16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Wykład - Egzamin pisemny. Ćwiczenia - zaliczenie z oceną Aktywne uczestnictwo w zajęciach (np. mierzone liczbą wypowiedzi na zajęciach, praktycznym rozwiązywaniem problemów poruszanych na ćwiczeniach).
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Wykłady: Polityka gospodarcza, istota i cele: podstawowe pojęcia, metody i zasady stosowane w polityce, doktryny, cele, narzędzia i przesłanki polityki. Funkcje polityki gospodarczej w różnych systemach: systemy gospodarcze, polityka w różnych systemach, interwencjonizm państwowy. Uwarunkowania polityki gospodarczej. Polityka wzrostu i rozwoju gospodarczego, wzrost i rozwój gospodarczy, czynniki wzrostu, zatrudnienie i wydajność pracy. Narzędzia polityki gospodarczej stosowane przez zwolenników podejścia popytowego. System cen w gospodarce. Polityka energetyczna Polityka pieniężna w teorii i praktyce. Polityka rolna, naukowa, rynku pracy. Polityka gospodarcza Unii Europejskiej. Ćwiczenia: Podstawowe pojęcia w polityce gospodarczej. Znaczenie polityki gospodarczej. Cele polityki gospodarczej. Polityka walutowa, budżetowa, przemysłowa, rolna. Polityka przekształceń własnościowych. Wpływ państwa na podział dochodów. Polityka gospodarcza państwa w kwestii regionów. Polityka państwa odnośnie małej i średniej przedsiębiorczości. Transformacja gospodarcza Polski. Konkurencyjność gospodarki polskiej po wstąpieniu do Unii Europejskiej.
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	- w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej - w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej - fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji - ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego
		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego - komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii

		Kompetencje społeczne	- krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści - uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: - Winiarski B., Polityka gospodarcza, PWN, Warszawa 2006 - Polityka gospodarcza. Red. H. Ćwiklińskiego, wyd. IV UG, Gdańsk 2004. Literatura uzupełniająca: - Krugman P. R., Obstfeld M., Ekonomia międzynarodowa, teoria i polityka, wyd. III, PWN Warszawa 2007. - Stiglitz J. E., Ekonomia sektora publicznego, PWN Warszawa 2004. - Szumski S., Wspólna polityka rolna UE, WAiP, Warszawa 2007. - Nowe zarządzanie publiczne w polskim samorządzie terytorialnym. Red. A. Zalewskiego, SGH Warszawa 2007. H. de Soto, Tajemnica kapitału, FijOr Publishing, Warszawa 2007.

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Zarządzanie finansami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.12.2.W PSM.12.2.Wt	PSM.12.2.W PSM.12.2.Wt
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I, sem 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład Warsztaty	
11.	Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza z zakresu zarządzania	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne 35 (15+20)	Studia niestacjonarne 20(10+10)
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	2	2
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Zarządzanie finansami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w tym planowanie finansowe, realizacja i kontrola realizacji planu finansowego,	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład tematyczny, prezentacja multimedialna Warsztaty – praca w grupach, rozwiązywanie zadań problemowych, praca z dokumentem finansowym, wyciąganie wniosków	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład – egzamin Ćwiczenia - zaliczenie z oceną Warsztaty – aktywność 20pkt, 3 indywidualne projekty finansowe po 20 pkt oraz jeden zespołowy 20 pkt.	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Wykłady: Budżet zadaniowy, Wskaźniki oceny, Polityka i dokumentacja rachunkowości, Ewidencja dochodów, Środki trwałe, Wartości materialne, prawne, Wydatki na inwestycje, wydatki strukturalne, Ćwiczenia: Rachunkowość jednostek pomocy społecznej-praktyka Inwentaryzacja, Sprawozdania, Analizy finansowe, Działania egzekucyjne
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	- w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej - ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych
		Umiejętności	komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii
		Kompetencje społeczne	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: Wieczorek P. Jednostki pomocy społecznej. Rachunkowość, gospodarka finansowa, sprawozdawczość, kontrola zarządcza., Wydawnictwo Beck, Warszawa 2012 „Finansowanie ekonomii społecznej – narzędzia, metody, instytucje, potrzeby” materiały z seminarium projektu Akty prawne Literatura uzupełniająca: B. Hermak, T. Burski, Zwolnienia podatkowe, Zobacz, kiedy twoja organizacja ma prawo do zwolnienia z podatku dochodowego, w: „Rachunkowość organizacji pozarządowej w praktyce”, Wydawnictwo Wiedza i Praktyka, Warszawa 2005 T. Zagrodzka, T. Burski, Zarządzanie finansami w organizacjach pozarządowych nieprowadzących działalności gospodarczej, Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa, 2004

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Systemy zarządzania jakością w instytucjach pomocy społecznej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Kod przedmiotu	PSM.13.2.W PSM.13.2.Wt	PSM.13.2.W PSM.13.2.Wt
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I, sem 2	

8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot						
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot						
10.	Formuła przedmiotu		Wykład, warsztaty				
11.	Wymagania wstępne		Podstawowa wiedza z zakresu zarządzania				
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych		<table><tr><th>Studia stacjonarne</th><th>Studia niestacjonarne</th></tr><tr><td>35 (15+20)</td><td>25 (15+10)</td></tr></table>	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	35 (15+20)	25 (15+10)
Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne						
35 (15+20)	25 (15+10)						
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi		<table><tr><td>2</td><td>2</td></tr></table>	2	2		
2	2						
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu		Zapoznanie studenta z metodami i technikami zarządzania jakością. Przedstawienie podstawowych zasad stosowanych w jednostkach pomocy społecznej.				
15.	Metody dydaktyczne		Wykład tematyczny, prezentacja multimedialna Warsztaty – praca w grupach, rozwiązywanie zadań problemowych, praca z dokumentem finansowym, wyciąganie wniosków				
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Wykład – Egzamin , zaliczenie ustne Warsztaty – zaliczenie z oceną , aktywność 20pkt, 3 indywidualne projekty finansowe po 20 pkt oraz jeden zespołowy 20 pkt.				
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Koncepcje zarządzania jakością; Funkcje zarządzania jakością; Dokumentacja systemu jakości; Zasady zarządzania jakością (Zasady Deminga ;Zasada „5S”; Zasada Kaizen „ciągłego doskonalenia Zasada „zera defektów”; Zasada „unikania błędów” (Poka-Yoke) Zasada „pracy zespołowej”); ISO i TQM, Metody zarządzania jakością stosowane w sferze usług w tym non-profit; Narzędzia i techniki zarządzania jakością Koszty zarządzania jakością				
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	- w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej - ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych				
		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego - przewodzić debatę - kierować pracą zespołu				
		Kompetencje społeczne	- krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści - wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego - inicjowania działań na rzecz interesu publicznego				

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Harmol A. Mantura W. Zarządzanie jakością. Teoria i praktyka. PWN, Warszawa 2006 2. Łunarski J. Zarządzanie jakością standardy i zasady, Wydawnictwo Naukowo – Techniczne, Warszawa 2008 Literatura uzupełniająca: 1. Bank J. Zarządzanie przez jakość, Wydawnictwo Gebethner i s-sk, Warszawa 1996 2. Urbaniak M. Zarządzanie jakością. Teoria i praktyka. Wydawnictwo Delfin, Warszawa 2004
-----	---	---

.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Trening funkcjonowania w codziennym życiu	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.14.2.W PSM.14.2.Wt	PSM.14.2.W PSM.14.2.Wt
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem. 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład Warsztaty	
11.	Wymagania wstępne	Znajomość rynków konsumpcyjnych	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		w-25 cw-30	w-25 cw-30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	6	6
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Przedmiot uczy niezależności od innych, zwiększa poziom wiedzy o sobie i innych, uczy dyscypliny i samodzielności	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład tematyczny Praktyczne czynności wykonywane zgodnie z programem, dyskusja, wymiana doświadczeń, wykonywanie zadań w terenie	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład –zaliczenie bez oceny, zaliczenie pisemne Warsztaty - zaliczenie z oceną	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Trening umiejętności praktycznych (obsługa urzędów, pranie, prasowanie, szycie, cerowanie) itp. Trening częstotliwości i porządku (nauka sprzątanina, chemia gospodarcza) Trening kulinarny (jadłospisy, sztuka zachowanie się przy stole, sposoby nakrycia, it) Trening z higieny osobistej i wyglądu zewnętrznego (kosmetyki, zasady doboru kolorów, strojów do wizyty) Trening gospodarowania finansami (budżet domowy, struktura wydatków, inwestycji, nauka zaradności) Trening techniczny (wbijanie gwoździ, wymian kół, wymiana zamków, warsztat pracy) Trening umiejętności interpersonalnych, (rozwiązywanie problemów, mowa werbalna niewerbalna, afirmację, samoocena, itd.) Trening spędzania wolnego czasu (sport, rekreacja, turystyka, ogród, prace plastyczne, itp.) Trening umiejętności społecznych (praca, terapia, radzenie sobie ze stresem, nawyki i stereotypy, podnoszenie kwalifikacji, planowanie przyszłości) Trening psychologiczny i emocjonalny (relaksacja, trening ruchowy, własna kontrola, profilaktyka, kondycja fizyczna i psychiczna)
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	• zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Umiejętności	• formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach
		Kompetencje społeczne	• uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu • wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego • myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Doświadczenie, obserwacja, szoping, trening w otoczeniu studenta Literatura podstawowa -Piszczyk M., Terapia zabawą. Terapia przez sztukę-wybrane zagadnienia i metody. Warszawa 2002. -Podmiotowy model pracy socjalnej / Makary K. Stasiak.- Łódź: Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, 2009. -Postępowanie metodyczne w pracy socjalnej z grupami i ze społecznościami / Cristina de Robertis, Henri Pascal, Grażyna Karbowska.- Katowice: Śląsk, Sp z o.o. Wydawnictwo Naukowe, 1999. -Praktyczna nauka pracy socjalnej / Neil Thompson, Martina Osada, Bob Anderson; przekł. Przemysław Oniszczyk.- Katowice: Śląsk, Sp z o.o. Wydawnictwo Naukowe, 1999. Literatura uzupełniająca -Praca socjalna w środowisku zamieszkania / Kazimiera Wódcz.- Katowice: Śląsk, Sp z o.o. Wydawnictwo Naukowe, 1998. -Koncepcje opieki i zawody opiekuńcze: pracownicy socjalni i pielęgniarki / Red. - Butrym Zofia Kawczyńska.- Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, 2005

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Negocjacje i mediacje
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny

3.			Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Kod przedmiotu		PSM.15.2.W PSM.15.2.Wt	PSM.15.2.W PSM.15.2.Wt
5.	Język przedmiotu		polski	
6.	Typ przedmiotu		fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr		Rok I sem 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot			
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot			
10.	Formuła przedmiotu		Wykłady warsztaty	
11.	Wymagania wstępne		brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
			Wykład 25 Warsztaty 30	Wykład 25 Warsztaty 30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi		6(3+3)	6(3+3)
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu		Zapoznanie z istotą i znaczeniem negocjacji i mediacji oraz technikami stosowanymi w praktyce. Nabycie umiejętności analizowania sytuacji negocjacyjnej/mediacyjnej oraz pracy w zespole negocjacyjnym/arbitrażowym, a także analizowanie zachowań niewerbalnych i werbalnych w procesie negocjacji/mediacji.	
15.	Metody dydaktyczne		Metody praktyczne (rozwiązywanie sytuacji problemowych, autoprezentacja, gry symulacyjne). Metody podające (dyskusje merytoryczna, pogadanka problemowa).	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Wykład –zaliczenie bez oceny , zaliczenie pisemne Ćwiczenia- zaliczenie z oceną , średnia arytmetyczna z: Kolokwium referatu/eseju aktywne uczestnictwo w zajęciach (mierzone uzyskaną oceną z ćwiczeń podczas praktycznego rozwiązywania problemów)	
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Źródła konfliktów, definicja, funkcje konfliktu. Etapy przygotowania się do rozwiązania konfliktu. Sposoby rozwiązywania konfliktów. Elementy komunikacji przydatne w prowadzeniu negocjacji/mediacji. Najlepsze pytania w negocjacjach i rozwiązywania konfliktów. Najbardziej użyteczne zwroty w negocjacjach/mediacjach. Jak powiedzieć NIE – ćwiczenia. Komunikacja – prezentacja zachowań. Autoprezentacja. Podział ról w procesie negocjacji. Określenie typu negocjatora/mediatora. Przygotowanie planu negocjacji/mediacji. Przebieg procesu negocjacyjnego/mediacyjnego. Rozwiązywanie wybranych nietypowych sytuacji i problemów z zastosowaniem konkretnych procedur. Wykorzystanie technik negocjacyjnych/mediacyjnych w praktyce – ćwiczenie. Zespołowa gra negocjacyjna. Mediacje rodzinne Praktyczne aspekty mediacji w sprawach rozwodowych i opiekuńczych Mediacje i negocjacje jako element kontraktu socjalnego	
18.	Zamierzone efekty	Wiedza	zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	

	uczenia się	Umiejętności	- formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią
		Kompetencje społeczne	- wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego - myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy - odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. E. Gmurzyńska, Rodzaje mediacji [w:] Mediacje. Teoria i praktyka, pod red. E. Gmurzyńska, R. Morek, wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2009, 2. E. Gmurzyńska, Rodzaje mediacji [w:] Mediacje. Teoria i praktyka, pod red. E. Gmurzyńska, R. Morek, wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2009, s. 112 Haeske U. Konflikty w życiu zawodowym, Jedność, 2005. 3. Kamiński J., Negocjowanie – techniki rozwiązywania konfliktów, Poltext, Warszawa 2003. 4. Łaguna M., Negocjacje i komunikacja w biznesie, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2003. 5. Tusznik S., Wojtkowiak M., Mediacje i negocjacje jako formy rozwiązywania konfliktu, Wszechnica Świętokrzyska, Kielce, 2004. 6. Podobas I., Mediacje i negocjacje w pracy socjalnej, Warszawa 2014. Literatura uzupełniająca: 1. Błaut R., Skuteczne negocjacje, Centrum Informacji Menedżera, Warszawa 2000. 2. Kendik M., Negocjacje międzynarodowe, Difin, Warszawa 2009.

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Normy i dewiacje	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.16.2.Wt	PSM.16.2.Wt
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok Isem 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	warsztaty	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		30	20

13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi		3	3
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu		Pogłębiona analiza teoretyczna dotycząca norm, dewiacji, kontroli społecznej, problemów społecznych, budowania programów profilaktyki społecznej oraz polityk publicznych wobec problemów społecznych. Celem zajęć jest ukazanie różnorodności podejść do tej tematyki oraz zaprezentowanie prowadzących do postępu w teorii różnych paradygmatów badawczych.	
15.	Metody dydaktyczne		Wykład problemowy, dyskusja, analiza problemowa, case study, poszukiwanie wniosków i rozwiązań	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Zaliczenie z oceną Zaliczenie procentowe (aktywność, obecność, udział w projektach i prezentacjach, rozwiązywanie problemów)	
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Socjotechnika, inżynieria społeczna i planowanie społeczne; Identyfikacja i ewaluacja rozwiązywania problemów społecznych; Instytucjonalizacja profesji związanych z przeciwdziałaniem problemom społecznym; Ideologiczne procesy kontroli społecznej we współczesnych demokracjach liberalnych; Normy a procedury, formalne i nieformalne mechanizmy kontroli społecznej; Instytucje i organizacje w przeciwdziałaniu problemom społecznym; Wykluczenie społeczne, marginalizacja, bieda i inne patologie; Pojęcia: panika moralna, skandal i pojednanie; Socjalizacja a nadzór, dyscyplina i kara; Wychowanie, socjalizacja i resocjalizacja.	
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	- w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej - zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	
		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi - prowadzić debatę	
		Kompetencje społeczne	- wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego - myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa Normy dewiacje i kontrola społeczna t 13, Uniwersytet Warszawski, 2012 Millon T. Dawis R. Zaburzenia osobowości we współczesnym świecie. Instytut Psychologii Zdrowia, Warszawa 2005 Pospiszil I. Patologie społeczne, PWN Warszawa, 2012 Literatura uzupełniająca: Urban B.. Dewiacje wśród młodzieży: uwarunkowania i profilaktyka- Kraków Uniwersytet Jagielloński, Stefan Kruś, Patologia: podręcznik dla licencjackich studiów medycznych , Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 2003. Jędrzejko M. Patologie społeczne; Wyższa Szkoła Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztora, Pułtusk, Wyższa Szkoła Humanistyczna, 2006
-----	--	--

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Psychologia społeczna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.17.2.Wt	PSM.17.2.Wt
5.	Język przedmiotu	Polski	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I, sem 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Warsztaty	
11.	Wymagania wstępne	Brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		30	20
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	3	3
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Zapoznanie studentów z poszerzonymi aspektami wiedzy z zakresu współczesnej psychologii społecznej. Przekonanie studentów o znaczącej roli psychologii we wszystkich aspektach życia człowieka. Zachęcenie studentów do samodzielnego pogłębienia swojej wiedzy w tym zakresie. Studenci zyskają nowe spojrzenie na pewne aspekty życia społecznego a jednocześnie zdobędą umiejętność zastosowania zaprezentowanych technik komunikacji oraz wpływania na zachowanie innych ludzi.	
15.	Metody dydaktyczne	Metody podające (dyskusje, objaśnienia) Metody praktyczne (studium przypadków z zakresu poruszanej tematyki)	

16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Zaliczenie z oceną Zaliczenie pisemne, przygotowanie eseju/referatu na wybrany temat związany z treściami programowymi.
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Psychologia - główne działy psychologii oraz pokrewne dyscypliny naukowe Główne idee i kierunki współczesnej psychologii Zdolności poznawcze – nasze okno na świat, a może „klapki na oczy” Teoria stresu psychologicznego i radzenia sobie Psychologia społeczna – wprowadzenie Poznanie społeczne – w jaki sposób myślimy o świecie społecznym Spostrzeganie społeczne – jak dochodzimy do rozumienia innych ludzi Konformizm – wpływ na zachowanie Postawy i zmiany postaw – wpływ na myśli i uczucia Procesy grupowe Psychologia ekonomiczna – reklama i jej wpływ na zakupy Psychologia ekonomiczna – zachowania konsumenckie
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	- w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej - zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi
		Kompetencje społeczne	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Cialdini R.B.: Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2001. 2. Tyszka T.: Psychologia ekonomiczna, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2004 – rozdz. 13, 14. 3. Wiseman R.: Dziwnologia. Odkrywanie wielkich prawd w rzeczach małych, Wydawnictwo W.A.B., Warszawa 2010. Literatura uzupełniająca: 1. Aronson E., Wilson T. D., Alert R. M.: Psychologia społeczna. Serce i umysł, Zysk i S-ka, Poznań 1997 – rozdz. 1, 4, 5, 7, 8, 9. 2. Grzesiuk L. (2001). Psychoterapia. W: J. Strelau (red.), Psychologia. Podręcznik akademicki. T. 3. Gdańsk: GWP, s. 767-795. 3. Heszen-Niejodek I. (2001) Teoria stresu psychologicznego i radzenia sobie. W: J. Strelau (red.), Psychologia. Podręcznika akademicki. T. 3. (s.465-492), Gdańsk: GWP. 4. Mietzel G. (2001), Wprowadzenie do psychologii, Gdańsk: GWP. 5. Zimbardo P. G.: Psychologia i życie, PWN, Warszawa 2001, rozdz. 10, 12, 16.
-----	---	---

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Statystyka społeczna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.18.2.K.	PSM.18.2.K
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I sem2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	konserwatorium	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		30	20
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	3	3
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z metodami analizy struktury zjawisk społecznych oraz z interpretacją parametrów rozkładu cechy statystycznej. Program przedmiotu zawiera również treści związane z badaniem współzależności cech oraz ich interpretacją.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład konserwatoryjny, dyskusja, analiza problemowa, case study	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Zaliczenie z oceną Zaliczenie procentowe (aktywność, obecność, udział w projektach i prezentacjach, rozwiązywanie problemów)	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Wykłady: Przedmiot i funkcje badań statystyki. Pojęcia wstępne. Rodzaje badań statystycznych, proces badania statystycznego. Opracowanie i prezentacja materiału statystycznego. Opisowa analiza struktury zjawisk masowych. Analiza tendencji centralnej: obliczanie i interpretacja miar klasycznych. Analiza dyspersji: obliczanie i interpretacja odchylenia standardowego, współczynnika zmienności, typowego obszaru zmienności. Miary asymetrii rozkładu: wyznaczanie i interpretacja wskaźnika skośności. Miary koncentracji: moment czwarty centralny i wskaźnik kurtozy. Miary zróżnicowania: wskaźniki pozycyjne. Analiza współzależności cech: testy nieparametryczne. Wyznaczanie współczynnika korelacji Pearsona. Interpretacja współczynnika Pearsona i jego zastosowanie. Współczynnik korelacji Spearmana. Analiza dynamiki zjawisk. Wyznaczanie podstawowych miar i ich interpretacja. Badanie dynamiki zjawisk jednorodnych (przyrosty absolutne, przyrosty względne, indeksy indywidualne). Badanie dynamiki zjawisk złożonych (indeksy agregatowe). Charakterystyka procesu badawczego w pomocy społecznej i polityce społecznej Metody i techniki badań w pomocy społecznej Źródła informacji w badaniach o pomocy społecznej Prezentacja materiału statystycznego: konstrukcja wykresów i tabel. Budowanie szeregów statystycznych.
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Umiejętności	formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi
		Kompetencje społeczne	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. A. Maksymowicz-Ajchel, <i>Wstęp do statystyki. Metody opisu statystycznego</i>, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2007. 2. J. Józwiak, J. Podgórski, <i>Statystyka od podstaw</i>, PWE, Warszawa 2001. 3. H. Kassyk-Rokicka, <i>Statystyka nie jest trudna</i>, PWE, 2001. 4. A. Balicki, W. Makać, <i>Metody wnioskowania statystycznego</i>, Wyd. Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2004. 5. E. Babbie, <i>Badania społeczne w praktyce</i>; PWN Warszawa 2004 6. A. Skowrońska, <i>Badania w pomocy społecznej- Zastosowanie, metody i narzędzia</i>; Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2013 Literatura uzupełniająca: 1. M. Sobczyk, <i>Statystyka</i>, PWN 2000. A. D. Arczel, <i>Statystyka w zarządzaniu</i>, WN PWN, Warszawa 2000.

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Polityka rynku pracy w Polsce i na świecie	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.19.2.K.	PSM.19.2.K.
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok I, sem 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		

9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot						
10.	Formuła przedmiotu		konserwatorium				
11.	Wymagania wstępne		brak				
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych		<table><tr><th>Studia stacjonarne</th><th>Studia niestacjonarne</th></tr><tr><td>30</td><td>20</td></tr></table>	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	30	20
Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne						
30	20						
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi		<table><tr><td>3</td><td>3</td></tr></table>	3	3		
3	3						
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu		Student zapoznaje się z zasadami funkcjonowania rynku pracy w Polsce oraz innych krajach świata.				
15.	Metody dydaktyczne		Wykład konserwatoryjny, dyskusja, analiza problemowa, casestudy				
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Zaliczenie z oceną Zaliczenie procentowe (aktywność, obecność, udział w projektach i prezentacjach, rozwiązywanie problemów)				
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Podstawowe akty prawne Instytucje rynku pracy, publiczne formy zatrudnienia i In. Instytucje Instytucje dialogu społecznego Instytucje partnerskie i wspierające Formy wsparcia Pożyczki i subwencje Szkolenie i przekwalifikowanie Prace interwencyjne, roboty publiczne Finansowanie zatrudnienia Programy specjalne Zwiększanie mobilności na rynku pracy w Polsce i na świecie Integracja i solidarność społeczna w Polsce i na świecie Wysoka jakość pracy a zatrudnienie				
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego				
		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego - komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii - współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach				
		Kompetencje społeczne	- krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści - inicjowania działań na rzecz interesu publicznego - myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy				
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa 1. Zieliński M., Rynek pracy w teoriach ekonomicznych, CeDeWu, Warszawa 2011 2. Góral Z., Bezrobocie i polityka zatrudnienia, lex, Warszawa 2012 3. Sławecki B., Zatrudnienie po znajomości, Kapitał społeczny na rynku pracy, CH.Beck, Warszawa 2010 Literatura uzupełniająca 1. Wiśniewski Z., Zawadzki K., Aktywna polityka rynku pracy w kontekście europejskim, Warszawa.2009				

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Metodologia badań społecznych	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.20.3.W PSM.20.3.C	PSM.20.3.W PSM.20.3.C
5.	Język przedmiotu	Polski	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczenia semestru i roku studiów	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykłady i ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	Zasady pisania pracy dyplomowej	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne 30 (15+15)	Studia niestacjonarne 30 (15+15)
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	2	2
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Głównym założeniem i celem przedmiotu jest: Zapoznanie studentów z zagadnieniami teoretycznymi, ogólnometodologicznymi z zakresu metod i technik badawczych stosowanych w naukach społecznych (w tym na użytek pedagogiki). Nabycie przez studentów umiejętności prawidłowego formułowania problemów badawczych, hipotez, ustalania zmiennych i dobierania wskaźników. Poznanie podstawowych reguł konstrukcyjnych związanych z budową narzędzi badawczych. Umiejętne (wybiórcze i krytyczne) studiowanie literatury społecznej. Wykorzystanie wiedzy metodologicznej w doborze metod, konstruowaniu narzędzi, jak i w samodzielnym przygotowaniu koncepcji badań empirycznych. Umiejętne dokonywanie analizy ilościowej i jakościowej zebranego materiału empirycznego.	
15.	Metody dydaktyczne	wykład problemowy, pokaz multimedialny ćwiczenia realizowane z wykorzystaniem środków multimedialnych, pomocy dydaktycznych	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład - egzamin warunkiem zaliczenia wykładu jest: - obecność na zajęciach, w przypadku nieobecności zaliczenie treści tematu zajęć, - prowadzenie i przedstawienie notatek, - przygotowanie wskazanych projektów na podane tematy w formie pisemnej i prezentacji multimedialnych z podaniem przypisów i literatury; ćwiczenia - zaliczenie z oceną warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest: - zaliczenie kolokwiów, - obecność na zajęciach w przypadku nieobecności zaliczenie treści tematu zajęć, - prowadzenie i przedstawienie notatek, przygotowanie do każdego ćwiczenia praktycznych prac na podane tematy z dziedziny <i>Organizacji pracy społecznej i socjalnej w Polsce na terenie Podkarpacia</i> w formie pisemnej i prezentacji multimedialnych z podaniem przypisów i literatury	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<u>Wykład – tematy:</u> Układ graficzny pracy magisterskiej według wytycznych Konstrukcja pracy empirycznej - wprowadzenie, problematyka, pytania (hipotezy), metodologia (zmienne i narzędzia pomiaru, próba), prezentacja i analiza wyników, podsumowanie i wnioski. Zasady cytowania literatury. Problem badawczy i hipoteza badawcza. Techniki metody sondażu: ankieta i wywiad Rodzaje obserwacji. Techniki obserwacyjne. Warunki i zalety poprawnej obserwacji Obserwacja w badaniach sondażowych Wnioskowanie statystyczne. analiza statystyczna danych. Metoda indywidualnych przypadków <u>Ćwiczenia – tematy:</u> Opracowania przeglądowe a badania empiryczne w naukach społecznych. Zmienne niezależne, zależne i pośredniczące. Metoda socjometryczna. Charakterystyka metody socjometrycznej. Techniki socjometryczne: technika moreno, technika „zgadnij kto ?”, plebiscyt życzliwości i niechęci, technika szeregowania rangowego. Techniki pozyskiwania danych w studiach empirycznych - wywiad środowiskowy, wywiad osobowy, kategoryzacja Metoda dialogowa (rozmowa). Warunki poprawności metody dialogowej. Techniki metody dialogowej. Błędy w stosowaniu metody dialogowej. Analiza dokumentów, postępowanie paraeksperymentalne. Rodzaje dokumentów Techniki analizy dokumentów. Analiza wytworów (wypracowań, dzienników, rysunków). Opracowanie i analiza danych socjometrycznych. Ograniczenia poznawcze metody socjometrycznej. Skale postaw i ocen. Skala likerta, Rodzaje skal ocen i ich zastosowanie. Konstruowanie skal. Elementarne statystyki opisowe - rozkład, średnia, odchylenie standardowe. Określanie istotności różnic między zbiorami i średnimi. Korelacje - zasady i rodzaje. Samodzielne formułowanie problemów badawczych, hipotez oraz operacjonalizacja zmiennych Efekty kształcenia - umiejętności i kompetencje: projektowania, wykonania i przygotowywania pracy badawczej.
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	• w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej
		Umiejętności	• formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi • samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie
		Kompetencje społeczne	• wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego • inicjowania działań na rzecz interesu publicznego

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa Babbie E., Badania społeczne w praktyce, tłum. Witold Betkiewicz, WN PWN, Warszawa 2003 Nowak S., Metodologia badań społecznych, Warszawa 1985. Brzeziński J.: Metodologia badań psychologicznych, Warszawa 2003. Brzeziński J., Elementy metodologii badań psychologicznych, Warszawa 1984. Dutkiewicz W.: Podstawy metodologii badań – do pracy magisterskiej i licencjackiej z pedagogiki, Kielce 2001. Gnitecki J., Zarys metodologii badań w pedagogice empirycznej, Zielona Góra 1989. Hajduk E., Hipoteza w badaniach pedagogicznych, wydanie III uzupełnione, Zielona Góra 1993. Literatura uzupełniająca Kopaliński W., Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych, Warszawa 1968. Kujawiński J., Doskonalenie pracy lekcyjno-domowej w klasach początkowych, Warszawa 1990. Lewowicki T., Czynniki różnicujące szansę edukacyjne dzieci w młodszy wieku szkolnym, [w:] Czynniki różnicujące szansę, Katowice 1988. Łobocki M., Metody badań pedagogicznych, Warszawa 1978. Łobocki M.: Metody i techniki badań pedagogicznych, Kraków 2000. Muchnicka J., Metoda sondażu w pedagogice empirycznej, [w:] Metodologia pedagogiki społecznej, praca zbiorowa pod kierunkiem naukowym R. Wroczyńskiego i T. Pilcha, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1974.
-----	---	--

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Społeczne aspekty zdrowia publicznego i system opieki zdrowotnej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.21.3.K.	PSM.21.3.K
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru/roku studiów,	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Konserwatorium	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		20	20
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	1	1
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Zapoznanie studenta z kompleksową wiedzą nt zdrowia publicznego i systemu opieki zdrowotnej.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych. Praca w grupach ćwiczeniowych.	

16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Zaliczenie z oceną Obecność na zajęciach oraz aktywna postawa studenta rozwiązywanie zadań tematycznych związanych z realizacją ćwiczeń. Warunkiem otrzymania zaliczenia końcowego jest obecność na 90% zajęć konserwatoryjnych, pozytywna ocena z zadań tematycznych związanych z realizacją zajęć, zaliczenie ustne ewentualnych nieobecność na zajęciach, pozytywna ocena z pisemnej pracy końcowej.
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Koncepcja zdrowia w medycynie i w naukach społecznych. Zakres i zadania zdrowia publicznego oraz medycyny społecznej - podstawowe pojęcia i definicje. Koncepcja zdrowia na podstawie definicji WHO, Narodowego Programu Zdrowia, Ottawskiej Karty Zdrowia i Programu Zdrowie XXI wieku. Promocja zdrowia: definicja, zakres, zadania. Profilaktyka i jej znaczenie dla współczesnej koncepcji zdrowia. Założenia i zadania systemowego modelu ochrony zdrowia w Polsce. Finansowanie opieki zdrowotnej w Polsce. Zasady kontraktowania świadczeń. Stan zdrowia i potrzeby zdrowotne społeczeństwa. Standardy opieki w zdrowiu i chorobie. Błędy żywieniowe społeczeństwa polskiego i ich zdrowotne następstwa. Profilaktyczne zalecenia żywieniowe dla osób zdrowych. Wpływ alkoholu na organizm człowieka. Psychospołeczne następstwa nadużywania alkoholu. Epidemiologia palenia tytoniu. Konsekwencje zdrowotne nikotynizmu. Ustawa antynikotynowa. Aktywność fizyczna a zdrowie. Wymagany biologicznie poziom aktywności fizycznej. Przeciwwskazania do podejmowania aktywności fizycznej. Samobójstwa jako problem medyczny i społeczny. Profilaktyka samobójstw. Stres związany z wykonywaniem pracy zawodowej. Promocja zdrowia psychicznego. Narkomania jako problem medyczny i społeczny. Substancje uzależniające i typy uzależnień. Metody rozpoznawania objawów uzależnień i pomoc uzależnionym.
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Umiejętności	- formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi - komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii - kierować pracą zespołu - samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie
		Kompetencje społeczne	- uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu - wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego - odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa 1. Barański J., Piątkowski W.: Zdrowie/choroba. Wybrane problemy socjologii medycyny. Oficyna Wyd. ATUT, Wrocław 2002. 2. Czupryna A., Poździoch S., Ryś A., Włodarczyk C. (red.): Zdrowie publiczne. Tom I, II. Wyd. med. Vesalius, Kraków 2000. 3. Karski i wsp.: Promocja zdrowia. Warszawa 1992. 4. Kulik T., Lataski M. (red.): Zdrowie Publiczne. Czelej, Lublin 2002. 5. Latalski M. (red.): Zdrowie publiczne. Wyd. AM, Lublin 1999. Literatura uzupełniająca 1. Getzen T.: Ekonomia zdrowia. Wyd. PWN, Warszawa 2000. 2. Kirschner H., Kopiczyński J. (red.): Aktualne problemy zdrowia. Wyd. IGNIS, Warszawa 1999. 3. zdrowotna w rodzinie i w szkole. FU. KUL, Stalowa Wola, 1997. 4. Kulik T.B., Wrońska I. (red.): Zdrowie w medycynie i naukach społecznych. KUL, St. Wola, 2000. 5. Nowacki W.: Wymogi Unii Europejskiej w ochronie zdrowia. Polityka i teoria. Centrum organizacji i ekonomiki ochrony zdrowia. Warszawa 2000

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu		Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu		Demografia społeczna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot		Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.			PSM.22.3.Wt.	PSM.22.3.Wt
5.	Język przedmiotu		POLSKI	
6.	Typ przedmiotu		obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr		Rok II sem 3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot			
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot			
10.	Formuła przedmiotu		warsztaty	
11.	Wymagania wstępne		brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
20			10	
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi		1	1
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu		Student zapoznaje się z procesami ludnościowymi, zjawiskami demograficznymi stanem, rozmieszczeniem i in. czynnikami	
15.	Metody dydaktyczne		Wykład wprowadzający, dyskusja, analiza problemowa, casestudy	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Zaliczenie bez oceny Zaliczenie procentowe (aktywność, obecność, udział w projektach i prezentacjach, rozwiązywanie problemów)	
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Podstawowe pojęcia, statystyki Teoria ludnościowa na przestrzeni dziejów Omówienie przykładowych teorii Polityka ludnościowa Stan i rozmieszczenie ludności Struktura i tzw ruchy naturalne i wędrujące Prognozowanie Źródła demograficzne	
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego	
		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego	
		Kompetencje społeczne	- wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego - myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Rączek A., Demograficzne uwarunkowania rozwoju społecznego, Uniwersytet Ekonomiczny, Katowice 201 2. Podstawowe pojęcia i rozwój teorii demografii na przestrzeni dziejów, Statystyka i demografia, 2012 Literatura uzupełniająca: 1. Okólski M., Demografia: podstawowe pojęcia, procesy i teorie w encyklopedycznym zarysie, Scholar, Warszawa 2006. 2. Kurkiewicz J.,(red.), Procesy demograficzne i metody ich analizy, Wyd. UE w Krakowie, Kraków 2010. 3. Okólski, M., Demografia zmiany społecznej, Scholar, Warszawa 2004.
-----	--	---

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Gerontologia społeczna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia niestacjonarne	
4.		PSM.23.3.W	PSM.23.3.W
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład	
11.	Wymagania wstępne	Brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne 15	Studia niestacjonarne 10
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	1	1
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Wykłady mają za zadanie zaprezentować studentom szeroko pojętą problematykę starzenia się i starości na tle zachodzących przemian demograficznych. Ma wprowadzić studenta w przedmiot i zakres gerontologii jako dziedziny wielodyscyplinarnej oraz uzasadnić przydatność przekazywanych treści w starzejącym się społeczeństwie.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład tematyczny, dyskusja	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Zaliczenie bez oceny Zaliczenie pisemne - test	
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Problematyka starzenie się w świetle literatury Starzenie się na tle zmian demograficznych Proces bio-psych i fizycznego starzenia się Prewencja gerontologiczna Problematyka wychowania do starości Organizacja i stowarzyszenie pro senioralne Pomoc społeczna osobom starszym	

18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	zastosowania praktycznej wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Kompetencje społeczne	- wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego - inicjowania działań na rzecz interesu publicznego - odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: - Czerniawska O. (red.): Style życia w starości. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej, Łódź 1998. - Grodzicki T., Kocemba J., Skalska A. (red.): Geriatria z elementami gerontologii ogólnej. Via Medica, Gdańsk 2006. - Leszczyńska-Rejchert A.: Człowiek starszy i jego wspomaganie – w stronę pedagogiki starości. Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2005. - Obuchowski K. (red.): Starość i osobowość. Wydawnictwo Akademii Bydgoskiej, Bydgoszcz 2002. Literatura uzupełniająca: - Synak B. (red.): Polska starość. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2002. - Szarota Z.: Gerontologia społeczna i oświatowa. Zarys problematyki. Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2004. - Szatur-Jaworska B., Błędowski P., Dzięgielewska M.: Podstawy gerontologii społecznej. Wyd. ASPRA –JR, Warszawa 2006. - Trafiałek E.: Polska starość w dobie przemian. Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”, Katowice 2003. - Wolański N.: Rozwój biologiczny człowieka. Podstawy augsologii, gerontologii i promocji zdrowia. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006.

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Zarządzanie zasobami ludzkimi	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.24.3.W PSM.24.3.C	PSM.24.3.W PSM.24.3.C
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	Fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II, sem 3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		

9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot						
10.	Formuła przedmiotu		Wykład Ćwiczenia				
11.	Wymagania wstępne		brak				
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych		<table><tr><th>Studia stacjonarne</th><th>Studia niestacjonarne</th></tr><tr><td>Wykład 25 Ćwiczenia 30</td><td>Wykład 25 Ćwiczenia 30</td></tr></table>	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Wykład 25 Ćwiczenia 30	Wykład 25 Ćwiczenia 30
Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne						
Wykład 25 Ćwiczenia 30	Wykład 25 Ćwiczenia 30						
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi		<table><tr><td>6 (3+3)</td><td>6 (3+3)</td></tr></table>	6 (3+3)	6 (3+3)		
6 (3+3)	6 (3+3)						
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu		Nabycie przez studentów umiejętności związanych z zarządzaniem kadrami.				
15.	Metody dydaktyczne		Metody podające (objaśnienia, dyskusja). Metody eksponujące (przykłady istniejących dokumentów). Metody praktyczne (praktyczne zastosowanie omawianych treści).				
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Wykład - Egzamin: test pisemny jednokrotnego wyboru. Ćwiczenia - zaliczenie z oceną, ocena na podstawie przygotowanych przez studentów rozwiązań, przygotowanie portfolio „Teczka osobowa pracownika”.				
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Charakterystyka polityki personalnej w organizacji. Planowanie zatrudnienia. Tworzenie opisu stanowisk pracy. Przygotowanie procesu rekrutacji. Przeprowadzanie procesu rekrutacji. Wprowadzanie do pracy. Ocenianie pracowników. Szkolenia pracowników. Kariera zawodowa. Systemy wynagradzania pracowników. Prowadzenie dokumentacji pracowniczej. Dodatkowe aspekty zarządzania personelem. Rozwiązanie stosunku pracy. Wspomaganie zwalnianych pracowników. Problemy zarządzania kadrami.				
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	- w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej - ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych				
		Umiejętności	- posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią - kierować pracą zespołu				
		Kompetencje społeczne	- inicjowania działań na rzecz interesu publicznego - myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy				
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. M. Kostera, Zarządzanie personelem, ABC, Kraków 2010; 2. S. Smoleński, Zarządzanie potencjałem pracowniczym w przedsiębiorstwie, Ośrodek Postępu Organizacyjnego, Bydgoszcz 2001; Literatura uzupełniająca: 1. M. Armstrong, Zarządzanie zasobami ludzkimi, ABC, Kraków 2000; 2. Czasopisma: Manager, Personel i Zarządzanie, Rzeczpospolita.				

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
-----	----------------------------	------

1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Zadania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej gminy, powiatu, województwa	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.25.3.W PSM.23.3.C	PSM.25.3.W PSM.23.3.C
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	Fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II , sem 3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład, ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		w- 25 ćw - 30	w- 25 ćw - 30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	6 (3+3)	6 (3+3)
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Zapoznanie studenta z regionalnymi podmiotami polityki społecznej, (powiatowe centrum pomocy rodzinie, placówka specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, placówka opiekuńczo-wychowawcza, ośrodek adopcyjno-opiekuńczy, ośrodek wsparcia, ośrodek interwencji kryzysowej, OPS GOPS, in.)	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład – prezentacja multimedialna, dyskusja Ćwiczenia – case, praca w grupach, zadania środowiskowe, referaty	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład – egzamin pisemny Ćwiczenie – zaliczenie z oceną	
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Wykłady Jednostki samorządu terytorialnego (zadania, cele, formy działalności) Zadania pomocy społecznej (GOPS, MOPS, PCPR, i in) Zadania własne gminy i powiatu Zadania województwa w zakresie pomocy społecznej Funkcjonowanie OPS i DPS Regulacja prawne w zakresie wsparcia rodziny Rehabilitacja zawodowa i społeczna oraz zatrudnienie ON Zadania w zakresie przeciwdziałaniu przemocy Organizacje społeczne – rodzaje współpracy/pola działań Problemy, konflikty i propozycje rozwiązań Ćwiczenia Powiatowy system pomocy społecznej – przykład małego powiatu Realizacja zadań PCPR – małego powiatu Przykładowa strategia rozwiązywania problemów społecznych i jej jakość (SRPS) Dokumenty programowe pomocy społecznej w powiecie Przykłady zawartych porozumień Dobre praktyki	

18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	- w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej - ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych
		Umiejętności	komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii
		Kompetencje społeczne	- wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego - inicjowania działań na rzecz interesu publicznego - myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa - Szarfenberg R. Zadania jednostek organizacyjnych pomocy. Powiatowe centra pomocy rodzinie, Instytut Polityki Społecznej, Warszawa 2012 Z. Duniewska, B. Jaworska-Dębska, R. Michalska-Badziak, E. Olejniczak-Szałowska, M. Stahl. Prawo administracyjne –pojęcia, instytucje, zasady w teorii i orzecznictwie. Warszawa 2000 r. - Kanios A. Partnerstwo społeczne szansą na zbudowanie nowej formy współpracy międzysektorowej – rzeczywistość czy utopia? /w/ Praca socjalna z 2011r. Nr 1. - Kosikowski. C. Finanse publiczne. Komentarz. Warszawa 2008 r. - Leoński. Z. Zarys prawa administracyjnego. Warszawa 2004 r. - Maciejko. W, ZaborniakP.,Ustawa o pomocy społecznej. Komentarz. Warszawa 2009 r. Literatura uzupełniająca - Nitecki. S. Porozumienie jako prawna forma działania administracji a stosunek administracyjnoprawny /w/ Zbiór publikacji naukowych Cz. III. Bielsko-Biała 2004 r. - Nitecki. S. Prawo do pomocy społecznej w polskim systemie prawnym. Warszawa 2008 r. - Nowacki. J., Tobor. Z. Wstęp do prawoznawstwa. Katowice 1999 r. - Ochendowski. E. Prawo administracyjne. Część ogólna. Toruń 1998 r. - Sierpowska. I.Prawo pomocy społecznej. Warszawa 2007 r. - Sierpowska I. Ustawa o pomocy społecznej. Komentarz. Warszawa 2009 r. - Uniwersalny Słownik Języka Polskiego. Pod red. S. Dubisza. Warszawa 2008 r. - Zacharko. L. Prywatyzacja zadań publicznych gminy. Studium administracyjnoprawne. Katowice 2000 r.

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Ewaluacja programów i przedsięwzięć społecznych	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.26.3.W PSM.26.3.C	PSM.26.3.W PSM.26.3.C
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II semestr 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład, ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		w- 25 ćw - 30	w- 25 ćw - 30

13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi		6 (3+3)	6 (3+3)
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu		Zapoznanie studenta z zasadami ewaluacji programów i przedsięwzięć społecznych w tym budujących kapitał społeczny społeczności lokalnych.	
15.	Metody dydaktyczne		Wykład – prezentacja multimedialna, dyskusja Ćwiczenia – case, praca w grupach, zadania środowiskowe, referaty	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Wykład – zaliczenie z oceną, pisemne Ćwiczenie – zaliczenie z oceną, punktowe (suma punktów za projekty indywidualne i grupowe, aktywność)	
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Wykłady 1. Definicje i podstawowe elementy definiowania ewaluacji 2. Cele i funkcje ewaluacji 3. Ewaluacja a kontrola, audyt, monitoring 4. Kryteria ewaluacji 5. Rodzaje ewaluacji ze względu na specyfikę programów społecznych 6. Modele i podejścia ewaluacyjne oraz kryteria ich wyboru 7. Metody i techniki przedewaluacyjnego zbierania i analizowania danych 8. Metody i techniki ewaluacji 9. Procedura pełnej ewaluacji 10. Standardy prowadzenia ewaluacji 11. Przykłady - ewaluacje pojedynczych programów, projektów 12. Przykłady - ewaluacje wielu podobnych programów, projektów 13. Metaewaluacja 14. Ewaluacja a polityka społeczna oparta na dowodach naukowych Ćwiczenia Podstawy ewaluacji programów społecznych – definicje, kryteria, typowe pytania, kontekst programu Modele, metody i techniki ewaluacji programów społecznych Procedura ewaluacji na przykładzie jednego z modeli ewaluacji Standardy ewaluacji i metaewaluacja Przykłady ewaluacji w różnych dziedzinach polityki społecznej Prezentacja przykładowych programów lub przedsięwzięć w odniesieniu do typu zlecającego podmiotu oraz też wysokości budżetu przeznaczonego na ewaluację.	
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	• zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego • ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej pracownika socjalnego, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego • podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	
		Umiejętności	• kierować pracą zespołu	
		Kompetencje społeczne	• krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści • myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa 1. "Wykorzystywanie narzędzi ewaluacyjnych w pomocy społecznej" raport Instytutu Rozwoju Służb Społecznych, 2008. 2. K. Ornacka „Ewaluacja między naukami społecznymi i pracą socjalną”, Uniwersytet Jagielloński, Kraków 2003. 3. J. Staręga-Piasek, A. Hryniewicka (red.) „O potrzebie ewaluacji w pomocy społecznej”, Instytut Rozwoju Służb Społecznych, Warszawa 2008. 4. Hryniewicka (red.) "Różne wymiary skuteczności w pomocy społecznej", Instytut Rozwoju Służb Społecznych 2011. 5. Z. Wiśniewski, K. Zawadzki (red.) "Efektywność polityki rynku pracy w Polsce", WUP-UMK, Toruń 2011. 6. „Ewaluacja programów i przedsięwzięć społecznych. Katalog dobrych praktyk”, Małopolskie Obserwatorium Polityki Społecznej, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, 2012. 7. "O ewaluacji z różnych perspektyw. Refleksje i wskazówki na temat kształtowania jakości działań w polityce społecznej", Małopolskie Obserwatorium Polityki Społecznej, ROPS w Krakowie, Kraków 2013. Literatura uzupełniająca 3. "Ewaluacja ex ante – podsumowanie doświadczeń administracji polskiej", Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2007. 4. M. Ferry, K. Olejniczak "Wykorzystanie ewaluacji w zarządzaniu programami unijnymi w Polsce", Ernst & Young Polska, Warszawa 2008. 5. Haber, M. Szałaj (red.) "Ewaluacja wobec wyzwań stojących przed sektorem finansów publicznych", Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2009 6. Haber "Ewaluacja ex-post. Teoria i praktyka badawcza", Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości", Warszawa 2007. 7. S. Mazur (red.) „Ewaluacja funduszy strukturalnych – perspektywa regionalna”, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Kraków 2007. 8. K. Olejniczak "Praktyka ewaluacji efektów programów rozwoju regionalnego - studium porównawcze", Euroreg, Warszawa 2009. 9. K. Olejniczak "Mechanizmy wykorzystania ewaluacji. Studium ewaluacji średniookresowych INTERREG III", Scholar, Warszawa 2008. 10. K. Pytlak "Podręcznik ewaluacji projektów infrastrukturalnych. Czy Twój projekt przyniósł oczekiwane korzyści", Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2009.

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Interwencje i działania społeczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Kod przedmiotu	PSM.27.3.W PSM.27.3.C	PSM.27.3.W PSM.27.3.C
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II SEMESTR 2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykład, ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne w- 25 ćw - 30	Studia niestacjonarne w- 25 ćw - 30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	6 (3+3)	6 (3+3)

14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu		Interwencje i działania społeczne to ukazanie umiejętności społecznych mających ułatwić porozumiewanie się osób z różnymi problemami i dysfunkcjami.
15.	Metody dydaktyczne		Wykład – prezentacja multimedialna, dyskusja Ćwiczenia – case, praca w grupach, zadania środowiskowe, referaty
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Wykład – zaliczenie z oceną , pisemne Ćwiczenie – zaliczenie z oceną , punktowe (zadanie problemowe indywidualne i grupowe)
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Wykłady Podstawowe problemy interwencji w zakresie rozwijania umiejętności społecznych. Przegląd kwestii diagnostycznych Trening umiejętności społecznych Umiejętności społeczne, rozumienie społeczne, kompetencja społeczna Rozumienie sposobu myślenia Teoria umysłu i centralna spójność Dysfunkcja wykonawcza i deficyt intersubiektywności Problemy genetyczne Deficyty komunikacyjne w zaburzeniach zdrowotnych Ćwiczenia Komunikacja i problemy językowe Umiejętności pragmatyczne Rutyny konwersacyjne: komunikowanie się z innymi Kategorie pragmatyczne służące ocenie wymiany konwersacyjnej Rozumienie intencjonalności w rozmowie Krótkie lekcje interwencji Dlaczego język nie wystarcza: inne czynniki wymagające rozważenia Montowanie interwencji Jak ważne jest otoczenie? Nadzieja na osiągnięcie sukcesu Problemy związane z „prześwietlaniem” grupy Rezultaty interwencji Negatywne doświadczenia z rówieśnikami: wiktymizacja Intelektualizacja: powszechny sposób na obronę Motywacyjny letarg i kontrolowanie lęku Myśli i zachowania samobójcze Nadpobudliwość psychoruchowa z deficytem uwagi Zachowania opozycyjna-buntownicze
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego - formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi - posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią
		Kompetencje społeczne	- uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu - inicjowania działań na rzecz interesu publicznego
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa 1. John Harpur, Maria Lawlor, Michael Fitzgerald <i>Interwencje społeczne dla nastolatków z Zespołem Aspergera</i> , Warszawa 2012, 2. www.inspro.org.pl/ 3. Strabmeier Walter <i>Interwencja wczesnodziecięca</i> Harmonia, 2012 Literatura uzupełniająca 1. Wojciech Krzysztof Andrzej, <i>Optymalizacja profilaktyki problemów alkoholowych</i> Pedagogiczne implikacje grupowych interwencji krótkoterminowych, Wydanie: 1, Rubikon, 2013

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Przedsiębiorczość i kreatywność	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne

4.		PSM.28.3.Wt	PSM.28.3.Wt
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	warsztaty	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne 30	Studia niestacjonarne 20
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	3	3
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Ugruntowanie konieczności zachowywania się w sposób przedsiębiorczy/kreatywny, jeżeli chce ona realizować własne cele w życiu prywatnym i zawodowym; rozbudzenie i wzmocnienie postaw i zachowań przedsiębiorczych; doskonalenie umiejętności analizy zjawisk zachodzących w gospodarce, w organizacji oraz w życiu prywatnym, mających wpływ na zachowania przedsiębiorcze; tworzenie rozwiązań kreatywnych wobec powstałych problemów lub nieprzewidywanych zdarzeń.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład problemowy, dyskusja, analiza problemowa, casestudy, poszukiwanie wniosków i rozwiązań	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Zaliczenie z oceną Zaliczenie procentowe (aktywność, obecność, udział w projektach i prezentacjach, rozwiązywanie problemów, analiza konkretnych przypadków/rozwiązywanie problemów)	
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Przedsiębiorczość – teoria i praktyka Rozwijanie potencjału ludzkiego Tworzenie strategii i budowa przedsiębiorstwa Ekonomika przedsiębiorczości i innowacji Łańcuchy wartości i cykle koniunkturalne Właściciele, przedsiębiorcy, kapitaliści Kreatywność Metody analizowania problemów Metody wyzwalanie kreatywności Ocena kreatywności zorientowanej na rynek i trzeci sektor Budowa przewagi strategicznej Analiza rynku, portfela klienta Plan marketingowy Biznes plan Kapitał intelektualny Zarządzanie widzą Sztuka prezentacji Innowacje i rewolucje Przedsiębiorczość na rynku usług non-profit Rozwijanie nowego przedsiębiorstwa	
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	- zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego - podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości

		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach - samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie
		Kompetencje społeczne	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: - Robert B. Mellor, Gary R. Coulton, AnneChick, <i>Przedsiębiorczość</i>, PWE, Warszawa 2011 - Barański K., <i>Rola partnerstwa w rozwoju regionu</i>, w: <i>Partnerstwo szansa rozwoju regionu</i>, J. Karwowski, (red.), Instytut Przedsiębiorczości i Samorządności, Warszawa 2006 - Bojewska B., <i>Przedsiębiorczość w zarządzaniu i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw</i>, w: <i>Zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem</i>, M. Strużycki (red.), Difin, Warszawa 2002 - Kietlińska K., <i>Rola trzeciego sektora w społeczeństwie obywatelskim</i>, Difin, Warszawa 2010 Literatura uzupełniająca: - Drucker P. F. <i>Innowacja i przedsiębiorczość. Praktyka i zasady</i>, PWE, Warszawa 1992 - Glinka B., Gudkova S., <i>Przedsiębiorczość</i>, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2011

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Kontrola zarządcza	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.29.3.Wt	PSM.29.3.Wt
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	Fakultatywny	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 3	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	warsztaty	
11.	Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza z zakresu zarządzania	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		30	20

13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi		3	3
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu		Zapoznanie studenta z problematyką zarządzania ryzykiem i kontroli zarządczej w jps (jednostkach pomocy społecznej)	
15.	Metody dydaktyczne		Wykład problemowy, dyskusja, analiza problemowa, casestudy, zadania rachunkowe	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Zaliczenie z oceną, Zaliczenie procentowe (aktywność, obecność, udział w projektach i prezentacjach, rozwiązywanie zadań)	
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Pojęcie kontroli zarządczej w tym w jps; Podstawy prawne zarządzania dokumentacja, nieprawidłowości w funkcjonowaniu jps, nieprawidłowości w inwestowaniu, różnice między kontrolą a audytem, między kontrolą finansową a kontrolą zarządczą; obowiązki w zakresie kontroli zarządczej; samoocena systemu kontroli zarządczej; zarządzanie ryzykiem; kontrola zarządcza a zarządzanie ryzykiem; mechanizmy kontroli; Pojęcie kontroli zarządczej w tym w jps; podstawy prawne zarządzania dokumentacją, nieprawidłowości w funkcjonowaniu jps, nieprawidłowości w inwestowaniu, różnice między kontrolą a audytem, między kontrolą finansową a kontrolą zarządczą; obowiązki w zakresie kontroli zarządczej; samoocena systemu kontroli zarządczej; zarządzanie ryzykiem; kontrola zarządcza a zarządzanie ryzykiem; mechanizmy kontroli;	
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	• fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji • podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	
		Umiejętności	• formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach • samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	
		Kompetencje społeczne	• uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu • myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Sołtyk P. Kontrola zarządcza i audyt w jednostkach samorządowych. Projektowanie oraz metody oceny systemu zarządzania, Wydawnictwo Beck, Warszawa 2013 2. Kumpiałowska A. Skuteczne zarządzanie ryzykiem a kontrola zarządcza w sektorze publicznym. Ocena ryzyka w ramach kontroli zarządczej, Wydawnictwo C.H.Beck. Warszawa, 2013 Literatura uzupełniająca: 1. Józef Płoskonka, Pojęcie kontroli w ujęciu zarządczym . Kontrola Państwowa nr 2/2006, 2. Andrzej Szpor Pojęcie kontroli zarządczej . 3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240).	

Lp.	Elementy składowe sylabusu		Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu		Seminarium magisterskie	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot		Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.			Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Kod przedmiotu		PSM.30.3.S PSM.36.4.S	PSM.30.3.S PSM.36.4.S
5.	Język przedmiotu		polski	
6.	Typ przedmiotu		Obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr		Rok II sem 1,2	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot			
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot			
10.	Formuła przedmiotu		seminarium	
11.	Wymagania wstępne		Umiejętność pisanie pracy dyplomowej	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych		Studia stacjonarne 2x30	Studia niestacjonarne 2x30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi		4(2+2)	4(2+2)
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu		Zapoznanie studenta z zasadami pisanie pracy magisterskiej	
15.	Metody dydaktyczne		metoda nauczania – pogadanka, ciągłe ocenianie, konsultacje w zakresie przeprowadzonych badań ich wyników oraz treści pracy, praca indywidualna ze studentem w trakcie konsultacji.	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Zaliczenie bez oceny zaliczenie na podstawie aktywności i przedstawionych fragmentów pracy magisterskiej	
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Zasady realizacji seminarium magisterskiego. Etyczny wymiar badań Problematyka badawcza. Ustalenie tematyki prac magisterskich. Struktura części teoretycznej Zasady pisowni części teoretycznej pracy magisterskiej. Charakterystyka podstawowych pojęć Dobór grup badawczych. Omówienie powstałych błędów w trakcie pisanie części teoretycznej. Dyskusja, analiza tekstów źródłowych, analiza przypadków, Rozwiązywanie zadań problemowych związanych z kierunkiem Praca Socjalna	
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej	
		Umiejętności	- formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi - samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	

		Kompetencje społeczne	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: - Babbie E., Badania społeczne w praktyce, tłum. Witold Betkiewicz, WN PWN, Warszawa 2003 - Nowak S., Metodologia badań społecznych, Warszawa 1985. - Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, Katowice 2005. - Charmaz Kathy, Teoria ugruntowana. Praktyczny przewodnik po analizie jakościowej; PWN Warszawa 2009 - Skowrońska Agnieszka, Badania w pomocy społecznej- Zastosowanie, metody i narzędzia; Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2013 Literatura uzupełniająca: - Pilch T., Bauman T., Zasady badań pedagogicznych. Warszawa 2010. - Juszczak S., Statystyka dla pedagogów, Toruń 2001. - Łobocki M., Wprowadzenie do metodologii pedagogiki. Kraków 2000. - Węglińska M., Jak pisać pracę magisterską, Impuls, Kraków 1998

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Komunikacja interpersonalna i media w pracy socjalnej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.31.4.W PSM.31.4.C	PSM.34.4.W PSM.34.4.C
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 4	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		W-10 CW -20	W-10 CW-10
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	4	4
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem zajęć jest zapoznanie studentów z pogłębioną wiedzą na temat prawideł komunikacji międzyludzkiej oraz wypracowanie umiejętności zastosowania tej wiedzy. W efekcie ukończenia kursu student powinien: - posiadać wiedzę teoretyczną z zakresu komunikacji interpersonalnej, niewerbalnej oraz prawideł skutecznego porozumiewania się - potrafić dokonać analizy zjawisk komunikacyjnych, w tym komunikacji werbalnej i niewerbalnej, asertywnej i synergicznej, negocjacji, prowadzenia dyskusji. - zastosować zdobytą wiedzę teoretyczną dla uzyskania zaplanowanego efektu komunikacyjnego - potrafić poprawnie komunikować się w grupie, a także w relacjach asymetrycznych (np. w pracy), rozwiązywać konflikty, asertywnie wyrażać swoje opinie, emocje i potrzeby - współpracować z mediami ogólnopolskimi i lokalnymi	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład - wykład i pogadanka Ćwiczenia (w tym: dyskusje, burza mózgów, praca w grupach, formy parateatralne)	

16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Wykład – egzamin ustny Ćwiczenia – zaliczenia z oceną (ocena procentowa z poszczególnych elementów tj. obecność, aktywność w zajęciach, prezentacje, itp.)
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		1. Komunikacja interpersonalna: zakres zjawisk; nauka o komunikacja interpersonalna 2. Komunikacja niewerbalna: typy przekazów niewerbalnych (mimiczne, gestyczne, proksemiczne, wzrokowe i in.), przekaz werbalny a niewerbalny, czy przekaz niewerbalny jest wiarygodny?, ćwiczenia umiejętności odczytywania przekazów, portrety semantyczne 3. Asertywność – teoria asertywności, typy motywacji działaniowych, cele treningu asertywności 4. Nadawca i jego intencje: funkcje komunikacji, jak mówić, żeby zostać zrozumianym, jak mówić, żeby przekonać, ćwiczenie strategii perswazyjnych, erystycznych i argumentacyjnych; wyrażanie emocji 5. Odbiorca uważny i świadomy: cechy dobrego słuchacza, werbalne i niewerbalne znaczniki kłamstwa, ćwiczenia umiejętności selekcjonowania i syntezy informacji, jak mówić „nie” 6. Cechy „dobrego” komunikatu: spójność przekazu werbalnego i niewerbalnego, cztery poziomy przekazu (ujawniania siebie, apelatywny, relacyjny, rzeczowy) – model F. S. von Thuna, blokady komunikacyjne („brudna dwunastka” T. Gordona) 7. Zasady autoprezentacji, efekt pierwszego wrażenia, elementy pozytywnego wizerunku, role społeczne i taktyki autoprezentacji 8. Dialog: zasady skutecznej komunikacji, sztuka prowadzenia sporów – erystyka, typy argumentów; 9. Media w pracy socjalnej
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	• zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Umiejętności	• formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią • współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach
		Kompetencje społeczne	• myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy • odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: - Knapp M.L., Hall J., <i>Komunikacja niewerbalna w interakcjach międzyludzkich</i>, Warszawa 2008 (fragm.). - Leary M., <i>Wywieranie wrażenia na innych. O sztuce autoprezentacji</i>, Gdańsk 1999. - McKay M., Davis M., Fanning P., <i>Sztuka skutecznego porozumiewania się</i>, Gdańsk 2008 (wybrany rozdz.). - Mosty zamiast murów. <i>O komunikowaniu się między ludźmi</i>, red. Stewart J., Warszawa 2000 (wybrane rozdziały). - Thun von F.S., <i>Sztuka rozmawiania</i>, cz. I, Kraków 2001. Literatura uzupełniająca: - Adler B.A., Rosenfeld L.B., Proctor R.F., <i>Relacje interpersonalne</i>, Poznań 2007 - Berne E., <i>W co grają ludzie</i>, Warszawa 2004. - Cialdini R., <i>Wywieranie wpływu na ludzi</i>, Gdańsk 1996. - Goffman E., <i>Człowiek w teatrze życia codziennego</i>, Warszawa 1981 i nast. wyd. - Griffin E., <i>Podstawy komunikacji społecznej</i>, Gdańsk 2003. - Kuziak M., <i>Jak mówić, rozmawiać, przemawiać</i>, Bielsko-Biała 2005.
-----	--	---

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Prawne aspekty funkcjonowania rodziny	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.32.4.W	PSM.32.4.W
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczeni semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 4	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	wykład	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		20	10
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	2	2
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Zapoznanie studenta z poszerzonymi zagadnieniami, pojęciami i instytucjami prawa, a w szczególności z regulacjami prawa rodzinnego, prawa dotyczącego rodziny i prawa opiekuńcze oraz ich miejscem w systemie obowiązującego prawa. poznanie problemów z zakresu prawa rodzinnego i ukształtowanie praktycznych umiejętności wykorzystania przedmiotowych zagadnień w pracy z beneficjentem pomocy społecznej oraz jego rodziną. Ukazanie charakterystycznych dla tej gałęzi prawa instytucji oraz procedur postępowania przed sądami oraz organami administracji zmierzających do ochrony i wsparcia dziecka i rodziny	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład prezentacja multimedialna, dyskusja, rozwiązywanie przypadków	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Zaliczenie z oceną, pisemne - test	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Zapoznanie studenta z pojęciami z zakresu prawoznawstwa oraz prawa rodzinnego i opiekuńczego (m.in. definicją prawa, prawa rodzinnego i prawa opiekuńczego, pojęciem źródeł prawa - ze szczególnym uwzględnieniem źródeł prawa rodzinnego, normy prawnej, i sankcji, zagadnieniami zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych, problematyką dotyczącą form dokonywania czynności prawnych, pełnomocnictwa i wad oświadczeń woli, pojęciem rodziny, pokrewieństwa, powinowactwa, dziecka oraz małżeństwa. Zapoznanie studenta z problematyką opieki i kurateli, w tym przesłankami ustanowienia opiekuna i kuratora, jego uprawnieniami i kompetencjami, nadzorem nad wykonywaniem opieki i kurateli. Wprowadzenie zagadnień dotyczących ubezwłasnowolnienia, jego rodzajów oraz procedury. Konstruowanie wniosków do sądu o ubezwłasnowolnienie, jego zmianę i uchylenie. Zapoznanie słuchacza z prawnymi regulacjami dotyczącymi instytucji małżeństwa: m.in. zasadami prawa małżeńskiego, przesłankami zawarcia małżeństwa, przeszkodami małżeńskimi, prawami i obowiązkami małżonków. wiedzę dotyczącą prawnych podstawy ustalenia pochodzenia dziecka: ustalenie macierzyństwa oraz sposoby ustalenia ojcostwa: (domniemanie ojcostwa dziecka pochodzącego z małżeństwa, uznanie dziecka, sądowe ustalenie ojcostwa); problematyka zaprzeczenia ojcostwa oraz ustalenia bezskuteczności uznania dziecka. Próby formułowania pozwu o ustalenie ojcostwa, o zaprzeczenie ojcostwa, o ustalenie bezskuteczności uznania; rozwiązywanie kasusów podsumowujących poruszane zagadnienia. Władza rodzicielska oraz podstaw ingerencja w jej wykonywanie (ograniczenie, zawieszenie i pozbawienie władzy rodzicielskiej), pieczę zastępczą rodzinną i instytucjonalną, oraz normami regulującymi kontakty rodzica z dzieckiem. Nauka formułowania pism procesowych dotyczących ingerencji we władzę rodzicielską oraz regulacji kontaktu; Zagadnienia dotyczące przysposobienia (adopcji): pojęcie, rodzaje oraz procedura przysposobienia, kwalifikacja rodziców adopcyjnych, konstruowanie pism procesowych oraz rozwiązywanie problematyki świadczeń rodzinnych oraz elementów prawa karnego (w zakresie przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu, rodzinie i opiece).
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	• zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Umiejętności	• formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi • formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej pracownika socjalnego • formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi • komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii • prowadzić debatę
		Kompetencje społeczne	• krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści • inicjowania działań na rzecz interesu publicznego

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. M. Andrzejewski, Prawo rodzinne i opiekuńcze, Warszawa 2011 2. M. Andrzejewski, Ochrona praw dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej (dziecko – rodzina – państwo), Kraków 2003. 3. K. Pietrzykowski, (red.) Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz. C.H. Beck Warszawa 2012 4. K. Gromek, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz Wyd.. C.H.Beck Warszawa 2009 Literatura uzupełniająca: 1. J. Gorzeleńska, Rozwód i separacja pomiędzy małżonkami, Warszawa 2010 2. J. Ignaczewski, Pochodzenie dziecka i władza rodzicielska po nowelizacji. Komentarz, Warszawa 2009 3. J. Ignaczewski (red.), Alimenty. Sądowe komentarze tematyczne, Warszawa 2011 4. H. Haak, Opieka i kuratela. Komentarz, Toruń 2004 5. S. Kalus, Opieka nad osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie, Katowice 1989 6. Z. Radwański, Prawo cywilne – część ogólna C.H.Beck W-wa, wiele wydań 7. A. Korcz-Maciejko, W. Maciejko, Świadczenia rodzinne. Komentarz, Warszawa 2010. 8. S. Nitecki, Świadczenia rodzinne procedura i tryb przyznawania, Wrocław 2009 9. L. Gardocki, Prawo karne, C.H.Beck Warszawa 2009.
-----	---	--

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Teoria pracy socjalnej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.33.4.W	PSM.33.4.W
5.	Język przedmiotu	polski	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem 4	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	wykład	
11.	Wymagania wstępne	Wiedza z podstaw pracy socjalnej	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		30	15
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi	3	3
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu	Pogłębienie wiedzy z zakresu pracy socjalnej w oparciu o pojęcia i zagadnienia teoretyczne. Ugruntowanie praktycznych umiejętności wykorzystania metod, zasad, modeli i środków profilaktycznych w pracy socjalnej, przy równoczesnym stosowaniu zawodowych zasad etycznych.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład, pytania problemowe-dyskusja,	
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Zaliczenie bez oceny, na podstawie testu	

17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Rola wiedzy i umiejętności oraz predyspozycje zawodowe w praktyce pracy socjalnej, podstawowe umiejętności pracy socjalnej (poznawcze, interpersonalne, decyzyjne, społeczne, metodologiczne, menedżerskie, szybkiej interwencji socjalnej, stosowania w praktyce wiedzy naukowej, i inne). Praca socjalna jako celowe i zorganizowane działanie (podejście ekologiczne w pracy socjalnej, istota, i zakres pracy socjalnej, praca socjalna jako działalność indywidualna i zespołowa, praca socjalna jako zorganizowany proces rozwiązywania problemów, zasady stosowane w pracy socjalnej, modele pomocy społecznej ich znaczenie dla pracy socjalnej a usługi socjalne). Diagnoza społeczna-jako element warsztatu pracownika socjalnego -rodzaje diagnoz i ich funkcje, rola właściwego określenia istoty problemu klienta, rodziny i źródeł dysfunkcji. Metody zbierania informacji przez pracownika socjalnego: obserwacja-przedmiot, cechy, rodzaje, obserwacja zachowań i ich interpretacja, wywiad i rozmowa-funkcja, sposób i zasady przeprowadzenia wywiadu, analiza dokumentów, wnioskowanie Metoda pracy grupowej (teoretyczne zasady pracy socjalnej z grupami, rodzaje grup wymagających interwencji socjalnej, modele pracy z grupą- model celów społecznych, model celów naprawczych, model celów opartych na wzajemności, działania metodyczne wspierające rozwój emocjonalny grupy oraz indywidualizowaną pomoc członkom grupy, rola pracownika socjalnego w pracy z grupą. Metoda organizacji i aktywizacji społeczności lokalnej zasady organizacji społeczności lokalnej- przegląd wybranych poglądów, metoda organizacji społeczności, proces pracy socjalnej ze społecznością, liderzy lokalni oraz techniki i formy pracy ze społecznością, motywowanie do działania, monitorowanie.
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej
		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach
		Kompetencje społeczne	- krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści - inicjowania działań na rzecz interesu publicznego

19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1.Robertis Ch., de, Pascal H.,1997:Postępowanie metodyczne w pracy socjalnej z grupami i ze społecznościami, Warszawa: Interart. 2.Robertis Ch., de, 1996: Metodyka działania w pracy socjalnej, Warszawa: Interart, rozdz. II, III, VII-X. 3.Aleksander W. Nocuń, Jerzy Szmagański Podstawowe umiejętności w pracy socjalnej i ich kształcenie, Biblioteka Pracownika Socjalnego,Katowice 1998. 4.Wódz K., Praca socjalna w środowisku zamieszkania, , Biblioteka Pracownika Socjalnego, Wydawnictwo Naukowe „ Śląsk” „, Katowice 1998. 5.Badura-Madej W., 1996: Wybrane zagadnienia interwencji kryzysowej, Warszawa: Interart, BPS . 6. Debois B., Miley K., 1996: praca socjalna 2. Zawód, który dodaje sił, Warszawa: Interart, Biblioteka Pracownika Socjalnego, rozdział 10, Literatura uzupełniająca: 1.Firlit G., 1993: Metoda indywidualnego przypadku, /w:/ Pedagogika społeczna, /red./ T.Pilch, I.Lepalczyk, Warszawa. 2.Kwaśniewski J.,1998:Praca socjalna pomoc społeczna, Warszawa: Interart. 3.Kodeks etyczny pracownika socjalnego. 4. Pilch T., 1993: Metoda organizowania środowiska, /w:/ Pedagogika społeczna, /red./ T.Pilch, I.Lepalczyk, Warszawa. 5. Radwan-Pragłowski K, Frysztacki K.,1996: Społeczne dzieje pomocy człowiekowi od filantropii greckiej do pracy socjalnej,Warszawa: Interart, BPS. 6. Rybczyńska D., Olszak-Krzyżanowska B., 1995: Aksjologia pracy socjalnej wybrane zagadnienia, Warszawa: Interart. BPS 7.Kantowicz E., 2001 :Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej, Wydaw. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego
-----	---	---

SYLABUSU MODUŁU/PRZEDMIOTU NA STUDIACH WYŻSZYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Filozofia współczesności	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.34.4.K.	PSM.34.4.K
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II, sem.4	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu	konserwatorium	
11.	Wymagania wstępne	brak	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		15	15
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	2	2
14.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z poszerzonym zakresem pojęć filozoficznych i kierunkami w filozofii współczesnej. Właściwe precyzowanie odpowiedzi i zadawanie pytań w odniesieniu do danego typu filozofa, czy też koncepcji filozoficznej, rozróżnianie podstawowych koncepcji, dziedzin i kierunków filozoficznych, umiejętność postawienia tezy. Ponadto studenci nabędą wiedzę z zakresu etyki w pracy socjalnej.	
15.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny, materiały audiowizualne, dyskusja	

16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Zaliczenie bez oceny zaliczenie ustne obejmujący treści merytoryczne przedmiotu
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Przedstawienie ogólnej problematyki dotyczącej podstawowych zagadnień z wiedzy filozoficznej, paradygmat filozofii XX wieku Fryderyk Nietzsche, hermeneutyka Wilhelm Dilthey, Henri Bergson, neokantyzm marburski i badeński Edmund Husserl, Ludwig Wittgenstein, Martin Heidegger, neotomizm, pragmatyzm, postmodernizm. Treści realizowane podczas wykładów konserwatoryjnych. Dylematy etyczne pracy w pracy socjalnej i pomocy społecznej. Umacnianie (empowerment) jako etyczny paradygmat w pracy socjalnej. Wybrane problemy społeczne jako wyzwania dla etyki zawodowej pracowników socjalnych. Kodeksy etyczne działania na rzecz dobrobytu społecznego
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej
		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach
		Kompetencje społeczne	- krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści - odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa 1. W. Mackiewicz. <i>Filozofia współczesna w zarysie</i>, Warszawa 2008. 2. W.J. Siemek. <i>Wykłady z filozofii nowoczesności</i>, Warszawa 2012. 3. W. Tatarkiewicz. <i>Historia filozofii</i> (różne wyd.). 4. <i>Wprowadzenie do filozofii. Przewodnik</i>. T I-III Lublin 2000. 5. Hołówka J., Etyka w działaniu, Poznań 2006 6. Tugendhat E, Wykłady z etyki, Warszawa 2006 Literatura uzupełniająca 1. M.A. Krąpiec, <i>Dzieła</i> zebrane, Lublin 1993. 2. <i>Wprowadzenie do filozofii</i>, Lublin 1992..

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu / przedmiotu	Sondaż i badanie opinii społecznej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Społeczno-Artystyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.		PSM.35.4.W PSM.35.4.Wt	PSM.35.4.W PSM.34.4.Wt
5.	Język przedmiotu	POLSKI	
6.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia semestru	
7.	Rok studiów, semestr	Rok II sem. 4	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		

9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
10.	Formuła przedmiotu		Obowiązkowy do zaliczenia semestru
11.	Wymagania wstępne		brak
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych		Studia stacjonarne
			Studia niestacjonarne
13.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi / przedmiotowi		w- 15 wt- 25
			w-10 wt-15
14.	Założenia i cele modułu / przedmiotu		5(2+3)
15.	Metody dydaktyczne		5(2+3)
16.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Zrozumienie statystycznych zagadnień projektowania i realizacji badań sondażowych opinii społecznej
17.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Wykład – prezentacja multimedialna, dyskusja warsztaty – case, praca w grupach, zadania sondażowe
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	Wykład – zaliczenie bez oceny, test Warsztat – zaliczenie z oceną, zaliczenie punktowe
		Umiejętności	Wykłady Cele i zakres badania opinii społecznej, historia rozwoju badań opinii społecznej w Polsce i na świecie, ogólna charakterystyka metod pomiaru postaw i opinii. Badania opinii jako element badań społecznych, rynkowych, marketingowych. Etapy projektowania badania, projekt doboru próby w badaniach opinii, konsekwencje doboru próby technikami probabilistycznymi i nieprobabilistycznymi. Przegląd technik doboru próby, dobór próby technikami nielosowymi: przypadkowy, celowy, kwotowy, losowanie: proste indywidualne, systematyczne, warstwowe, zespołowe. Klasyfikacja błędów w badaniach opinii: błędy losowe i nielosowe, relacje między błędem losowym a wymaganą liczebnością próby, sposoby określania niezbędnej liczebności próby. Konsekwencje braków odpowiedzi (ang. nonresponse errors).. Ćwiczenia Analiza opisowa i wnioskowanie statystyczne o populacji docelowej, ocena i analiza prezentowanych sondaży – wnioskowanie kompleksowe
18.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	- w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu określonych w programie studiów dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej - zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej pracownika socjalnego
		Umiejętności	- formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu pracy socjalnej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi - kierować pracą zespołu - samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie

		Kompetencje społeczne	- wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego - inicjowania działań na rzecz interesu publicznego
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa Szreder M., Metody i techniki sondażowych badań opinii, PWE, Warszawa 2010; Babbie E., Badania społeczne w praktyce, PWN, Warszawa 2004; Literatura uzupełniająca: Rószkiewicz M., Metody ilościowe w badaniach marketingowych, PWN, 2002; Sułek A., Sondaż polski, Wyd. IFiS PAN, 2001; Szreder M., O potrzebie określenia standardu w prezentacji badań sondażowych, „Marketing i Rynek” nr 9, 2010r.; Szreder M., Naprawianie sondaży, „Rzeczpospolita” z 12 listopada 2010r.; Szreder M., 2010 – rok sondażowych nieporozumień. „Rzeczpospolita” z 3 stycznia 2011 r.